

สารนิพนธ์

เรื่อง ภาพแทนการย้ายถิ่นกรณีศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki

โดย

นางสาวธนิศา บุญจ้อย
รหัสนักศึกษา 05590683

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อสารนิพนธ์	ภาพแทนการย้ายถิ่นกรณีศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki
ชื่อนักศึกษา	นางสาวธนิศา บุญจ้อย
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาตยา อยู่คง
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ เรื่อง “ภาพแทนการย้ายถิ่นกรณีศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki” เป็นงานวิจัยที่ผู้ศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อศึกษาลักษณะภาพแทนการย้ายถิ่นของประเทศญี่ปุ่น ที่ถูกสอดแทรกอยู่ในสื่อภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki โดยมีประเด็นการศึกษาดังนี้ 1. เพื่อศึกษาภาพแทนการย้ายถิ่น 2. เพื่อศึกษาความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท โดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ คือ แนวคิดเรื่องภาพตัวแทน แนวคิดเรื่องกระบวนการกลายเป็นเมือง แนวคิดเรื่องการย้ายถิ่นและ แนวคิดเรื่องเมืองและชนบท

ผลการศึกษาพบว่า ภาพแทนการย้ายถิ่นที่พบในภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki นั้น ภาพยนตร์ได้เสนอสื่อให้เห็นถึง การย้ายถิ่นในประเภทญี่ปุ่นนั้น มี 2 ทิศทาง ได้แก่ การย้ายถิ่นจากไปเมือง ซึ่งผู้ย้ายถิ่นส่วนใหญ่ มีภาพแทนเป็นคนจนที่เข้ามาทำงานเป็นแรงงานชั้นล่างในเมือง และการย้ายถิ่นจากเมืองไปชนบท ซึ่งมีภาพแทนของผู้ต้องการความสงบ หนีความวุ่นวายในเมืองไปใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติ และเนื่องจากความแตกต่างของพื้นที่ต้นทางและพื้นที่ปลายทาง ทำให้ผู้ย้ายถิ่นต้องปรับตัว ซึ่งแบ่งออกเป็นผู้ปรับตัวได้ ผู้ที่ปรับตัวไม่ได้ โดยผู้ที่ปรับตัวได้จะสามารถใช้ชีวิตในพื้นที่ปลายทางได้อย่างมีความสุข เข้ากับสภาพแวดล้อมผู้คนได้ ส่วนผู้ที่ปรับตัวไม่ได้จะไม่มีปัญหาในการชีวิตในพื้นที่ปลายทาง รู้สึกแปลกแยก เป็นทูกซ์ และการย้ายถิ่นนี้เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนแรงงาน ที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์กันระหว่างเมือง

และความหมายของเมืองและชนบทที่ภาพยนตร์ได้นำเสนอออกมา คือ เมืองหมายถึง พื้นที่ที่มีความเจริญ เป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจแต่ก็ปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน ส่วนชนบท หมายถึง พื้นที่ที่มีความเจริญทางวัตถุน้อย อยู่ห่างไกลจากเขตเมืองหรือกล่าวคือ ห่างไกลความเจริญแต่ใกล้ชิดกับธรรมชาติสงบและเรียบง่าย

คำสำคัญ: การย้ายถิ่น , เมืองและชนบท, Wolf Children Ame and Yuki (**おおかみこどもの雨と雪**)

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง ภาพแทนการย้ายถิ่นกรณีศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450112 การศึกษาเอกเทศ (INDEPENDENT STUDY)

สารนิพนธ์ชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาทยา อยู่คง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ อาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อน ๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

ธนิตา บุญจ้อย

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญรูปภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	2
1.4 วิธีการศึกษา.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.6 แผนการดำเนินงาน.....	3
1.7 แผนการเขียนเนื้อหา.....	4
บทที่ 2 การทบทวนแนวความคิดและงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	6
2.1 แนวความคิดทางสังคมศาสตร์.....	6
2.2.1 แนวความคิดเรื่อง ภาพตัวแทน.....	6
2.2.2 แนวความคิดเรื่อง กระบวนการกลายเป็นเมือง.....	8
2.2.3 แนวความคิดเรื่อง การย้ายถิ่น.....	9
2.2.4 แนวความคิดเรื่อง เมืองและชนบท.....	11
2.2 งานศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.2.1 งานวิจัยเกี่ยวข้องกับเรื่อง ภาพตัวแทน.....	12
2.2.2 งานวิจัยเกี่ยวข้องกับเรื่อง การย้ายถิ่น.....	13
2.2.3 งานวิจัยเกี่ยวข้องกับเรื่อง เมืองและชนบท.....	17
2.3 กรอบแนวความคิดและการวิเคราะห์.....	19

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ 3 ภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki.....	22
3.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาพยนตร์.....	22
3.2 ประเภทของภาพยนตร์.....	22
3.3 คำโครงเรื่องและเนื้อเรื่อง.....	23
3.4 ข้อมูลตัวละคร.....	24
3.5 วิธีการนำเสนอ.....	26
3.6 สรุปท้ายบท.....	26
บทที่ 4 ภาพแทนการย้ายถิ่น.....	28
4.1 ภาพแทนการย้ายถิ่น.....	28
4.1.1 ภาพแทนการย้ายถิ่นจากชนบทไปเมือง.....	28
4.1.2 ภาพแทนการย้ายถิ่นจากเมืองไปชนบท.....	29
4.2 ภาพแทนการปรับตัว.....	30
4.2.1 ภาพแทนของผู้ที่ปรับตัวไม่ได้หลังการย้ายถิ่น.....	31
4.2.2 ภาพแทนของผู้ที่ปรับตัวได้หลังจากย้ายถิ่น.....	32
4.3 สรุปท้ายบท.....	33
บทที่ 5 ความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท.....	34
5.1 ความหมายของเมืองและชนบท.....	34
5.1.1 ความหมายของเมือง.....	34
5.1.1.1 ลักษณะของเมืองที่ปรากฏในภาพยนตร์.....	34
5.1.1.2 โลกทัศน์ของตัวละครที่มีต่อเมือง.....	37
5.1.2 ความหมายของชนบท.....	38
5.1.2.1 ลักษณะของชนบทที่ปรากฏในภาพยนตร์.....	38
5.1.2.2 โลกทัศน์ของตัวละครที่มีต่อชนบท.....	41
5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท.....	42

สารบัญ (ต่อ)

5.3 สรุปท้ายบท.....	42
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	44
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	44
6.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	45
6.3 ข้อเสนอแนะผลของการวิจัย.....	45
บรรณานุกรม.....	46
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	49
แบบโอนลิขสิทธิ์ภาคินพนธ์.....	50

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่ 1 กรอบการศึกษาและการวิเคราะห์ของวัตถุประสงค์ข้อที่ 1.....	20
ภาพที่ 2 กรอบการศึกษาและการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2.....	21
ภาพที่ 3 ตัวละครฮานะ.....	24
ภาพที่ 4 ตัวละครยูกิ.....	25
ภาพที่ 5 ตัวละครอาเมะ.....	25
ภาพที่ 6 ตัวละครโอกามิ.....	26
ภาพที่ 7 ตัวละครนิราซากิ.....	26
ภาพที่ 8 โอกามิตัดสินใจเข้าเมืองหลังสอบใบขับขี่ผ่าน.....	29
ภาพที่ 9 โอกามิ ทำงานขับรถบรรทุกและขนของ.....	29
ภาพที่ 10 ฮานะตัดสินใจย้ายบ้าน.....	30
ภาพที่ 11 ฮานะกำลังหาบ้านในต่างจังหวัด.....	30
ภาพที่ 12 โอกามิทำอาชีพขับรถบรรทุก.....	31
ภาพที่ 13 โอกามิเสียชีวิตในร่างหมาป่า.....	31
ภาพที่ 14 ฮานะแบ่งปันผลผลิตกับชาวบ้าน.....	32
ภาพที่ 15 ฮานะซื้อของในห้างสรรพสินค้า (ชาย)	32
ภาพที่ 16 ฮานะซื้อของในร้านขายของชำ (ขวา)	32
ภาพที่ 17 วิธีชีวิตตอนเช้าของผู้คนในเมือง.....	34
ภาพที่ 18 สภาพแวดล้อมในเมืองที่เต็มไปด้วยตึก.....	35
ภาพที่ 19 แสงไฟตอนกลางคืนในเมืองหลวง.....	35
ภาพที่ 20 อาชีพครูและพนักงานรับจ้างขนของ.....	35
ภาพที่ 21 ห้ามเลี้ยงสัตว์ในที่พักอาศัย.....	36
ภาพที่ 22 สถานสงเคราะห์ดูแลเด็กส่งคนมาตรวจลูกของฮานะ.....	36

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

ภาพที่ 23 โอกามีเข้ามาในเมืองเพื่อช้อนตัวจากผู้คน.....	37
ภาพที่ 24 ฮานะเจอหมีในป่า.....	38
ภาพที่ 25 แหล่งน้ำและภูเขา ธรรมชาติ.....	39
ภาพที่ 26 พนักงานจัดสรรหาที่อยู่แนะนำการเดินทางไปโรงเรียนให้กับฮานะ.....	39
ภาพที่ 27 อะเมะนั่งรถบัสไปโรงเรียน.....	39
ภาพที่ 28 บ้านของฮานะ.....	40
ภาพที่ 29 ชาวบ้านมาพูดคุยและนำของมาฝากฮานะและลูก ๆ.....	40
ภาพที่ 30 ชาวบ้านกำลังทำนา.....	40

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

การย้ายถิ่น หมายถึง กระบวนการของการเคลื่อนย้ายที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนรัฐหรือเคลื่อนย้ายภายในรัฐโดยเป็นการเคลื่อนที่ของประชากรครอบคลุมการเดินทางทุกประเภท ทั้งการเคลื่อนย้ายระยะยาวและระยะสั้น ไม่ว่าจะมืองค์ประกอบของการเคลื่อนย้ายอย่างไรหรือด้วยสาเหตุใดก็ตาม การย้ายถิ่นของผู้คนมีมายาวนานตั้งแต่มนุษย์มีการรวมกลุ่มกันเป็นสังคม การเคลื่อนย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยเพื่อการตั้งถิ่นฐานที่ปลอดภัยและอุดมสมบูรณ์เป็นพฤติกรรมที่มีมาควบคู่ไปกับพัฒนาการทางสังคมของมนุษย์ ที่สำคัญการย้ายถิ่นเพื่อการสร้างชุมชนของมนุษย์มีมาก่อนความเป็นรัฐชาติ และยังเป็นรากฐานของการสร้างรัฐชาติในยุคสมัยใหม่อีกด้วย อาทิ การกำเนิดของสหรัฐอเมริกา แคนาดา และสิงคโปร์ เป็นต้น (อุษามาศ เสียมภักดี, 2561: 3-4)

ปรากฏการณ์การย้ายถิ่นนั้นเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางไปทั่วโลก ปัจจุบันสิ่งที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่อการเคลื่อนย้ายของผู้คนมากขึ้น ส่งผลให้เกิดกระแสการย้ายถิ่นย้ายถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสการย้ายถิ่นจากชนบทเข้าสู่เมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ต่าง ๆ ซึ่งความเจริญที่แตกต่างกันระหว่างเมืองกับชนบทเป็นแรงดึงดูดประชากรจากชนบทสู่เมือง นอกจากนี้ยังมีกระแสการย้ายถิ่นในรูปแบบอื่น ๆ ได้แก่ การย้ายถิ่นจากเมืองสู่เมืองและการย้ายถิ่นจากเมืองสู่ชนบท ซึ่งปรากฏขึ้นอย่างชัดเจนในช่วงของการเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ การย้ายถิ่นตามฤดูกาล และ การเดินทางไปกลับเพื่อทำงานในเมืองของผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบ ๆ เมืองใหญ่ (สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล, 2556)

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศหนึ่งในเอเชียที่รับแรงงานย้ายถิ่นเข้าไปทำงานหลากหลายเชื้อชาติ เพราะปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นขาดแรงงานบางสาขา จากการเกิดของประชากรในประเทศลดลง ไม่มีแรงงานจากชนบทเพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะในสาขาที่คนในประเทศไม่ต้องการทำงาน (เปรมใจ วังศิริไพศาล, 2554: 1) การย้ายถิ่นที่ได้มีการปรากฏอยู่ในสื่อต่าง ๆ เช่น ในบทเพลงชื่อ Furusato ซึ่งชื่อเพลงแปลว่า บ้านเกิด(Home)ที่ผู้แต่งชื่อโทชิ มีจุดประสงค์สะท้อนความรู้สึกคิดถึงบ้านของชาวญี่ปุ่นที่เดินทางไปตั้งรกรากยังต่างแดนผ่านบทเพลง หรือในวรรณกรรมเรื่อง โตเกียวทาวเวอร์แม่กับผมและพ่อในบางครั้งราว เป็นหนังสือที่ได้รับความนิยมอย่างมาก เป็นเรื่องราวความรักระหว่างลูกกับแม่ ถ่ายทอดการเดินทางของแม่ลูก การสะท้อนให้เห็นการเดินทางของลูกที่ไปใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านเกิดของแม่ในชนบท และต่อมาในทางตรงกันข้าม แม่เดินทางเข้ามาใช้ชีวิตกับลูกในเมืองหลวง นอกจากนี้การย้ายถิ่นยังปรากฏในภาพยนตร์มากมาย ซึ่งภาพยนตร์นั้นมีหลากหลายแนวและมักจะสอดแทรกค่านิยมหรือวัฒนธรรมต่าง ๆ ไว้ โดยภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki นั้น เป็นภาพยนตร์ที่มีการย้ายถิ่นปรากฏอยู่ในเรื่อง และภาพยนตร์เรื่องนี้ก็แสดงให้เห็นทั้งการย้ายจากชนบทไปเมืองและการย้ายจากเมืองไปชนบทเช่นกัน และเป็นภาพยนตร์ในยุคปัจจุบัน จึงสามารถทำให้เห็นถึงภาพแทนของการย้ายถิ่นในปัจจุบันได้ดี ภาพยนตร์ที่มีการย้ายถิ่นส่วนใหญ่เมื่อตัวละครเจอปัญหาหรือมีเหตุการณ์ทำให้ต้องย้ายถิ่นที่อยู่ จะทำให้สามารถเห็นการต่อสู้ ดิ้นรนในการใช้ชีวิต การจัดการกับปัญหา การปรับตัวให้เข้ากับสถานที่หรือสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ของตัวละคร ที่มีทั้งคนที่ปรับตัวได้และปรับตัวไม่ได้ รวมถึงแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างเมืองและชนบทอีกด้วย

Wolf Children Ame and Yuki เป็นภาพยนตร์อนิเมชันจากประเทศญี่ปุ่น ที่มีชื่อเรื่องภาษาไทยว่า คู่จืดมหรรศจรรย์ กำกับโดย โฮโซดะ มาโมรุ ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับรางวัลอนิเมชันยอดเยี่ยมจากหลายเวที เป็นภาพยนตร์ที่วาดด้วยเรื่องความรักที่สวยงามและอบอุ่น ให้แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตและครอบครัว ให้เห็น

ถึงความเป็นครอบครัวและสภาพสังคมการใช้ชีวิตของคนญี่ปุ่น และยังมีเรื่องของการย้ายถิ่นปรากฏอยู่ในภาพยนตร์อีกด้วย แสดงให้เห็นว่าประเทศที่เป็นประเทศชั้นนำของโลกอย่างญี่ปุ่น ที่มีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมก็เกิดการย้ายถิ่นเช่นกัน โดยภาพยนตร์เปิดเรื่องในเมืองโตเกียว เมืองหลวงของญี่ปุ่น แต่นั่นไม่ใช่ฉากหลักของเรื่อง แต่ฉากหลักของเรื่องอยู่ในจังหวัดโทมายะที่เป็นเมืองแห่งธรรมชาติกลางเกาะญี่ปุ่น เมืองที่รายล้อมด้วยธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ เกิดเปลี่ยนฉากจากการที่ตัวละครหลัก “ฮานะ” ได้เลือกที่จะย้ายที่อยู่จากสังคมเมืองไปสู่สังคมชนบท ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ ความแตกต่างระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบทผ่านการดำเนินเรื่องของภาพยนตร์เรื่องนี้ นอกจากนี้ยังเห็นถึงความพยายามในการปรับตัวหลังจากมีการย้ายถิ่น ที่มีทั้งคนที่ปรับตัวได้และปรับตัวไม่ได้ ผลลัพธ์จากการย้ายถิ่นที่ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลว่าจะปรับตัวได้หรือไม่

ภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki ได้มีปรากฏการย้ายถิ่นเกิดขึ้น ซึ่งมีทั้งการย้ายจากเมืองไปชนบทและจากชนบทไปเมือง และภาพยนตร์ยังได้นำเสนอว่าสังคมเมืองเป็นสังคมที่เจริญ มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การใช้ชีวิตและการคมนาคมต่าง ๆ ก็สะดวกรวดเร็ว แม้จะมีผู้คนหนาแน่นก็ตาม และภาพยนตร์ยังได้เสนอความเป็นชนบท โดยต้องการเสนอภาพแทนว่าชนบทนั้น แม้จะไม่ได้เจริญเท่าในเมือง ไม่มีเทคโนโลยีหรือเครื่องอำนวยความสะดวกเท่า แต่ก็เป็นที่ที่ที่ใช้ชีวิตอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ แม้การประกอบอาชีพจะไม่ได้หลากหลายเหมือนอย่างสังคมเมืองเพราะส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร แต่ก็มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากกว่าผู้คนในเมือง โดยสังคมชนบทจะอยู่ร่วมกันแบบครอบครัวช่วยเหลือซึ่งกันและกันส่วนสังคมเมืองจะต่างคนต่างอยู่ ไม่มีความสัมพันธ์กันลึกซึ้ง

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเรื่องการย้ายถิ่นจากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki และเนื่องจากภาพยนตร์ได้เสนอภาพแทนการการย้ายถิ่น ทั้งในสังคมเมืองและชนบท ดังนั้นผู้ศึกษาจึงนำแนวความคิดเรื่องภาพแทนมาใช้เป็นกรอบความคิดในการทำวิจัยเรื่องนี้ ซึ่งการนำเสนอภาพแทนนั้นไม่ได้เป็นกระบวนการที่โปร่งใสแต่เป็นกระบวนการที่ที่แอบแฝงผลิตความหมาย กล่าวคือในขณะที่สิ่งรอบข้างไม่ได้มีความหมายในตัวของมันเอง หากแต่ผู้แต่งหรือผู้ที่เสนอภาพแทนนั้นใส่ “ความหมาย” ลงไปในกระบวนการนำเสนอ จากแง่มุมดังกล่าวผู้แต่งจึงมีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นผู้กำหนดกรอบและให้ความหมายกับสิ่งรอบข้างที่ไม่ได้มีความหมายในตัวของมัน(สุรเดช โชติอุดมพันธ์, 2548) เพื่อศึกษาว่าภาพยนตร์เรื่องนี้มีการสร้างภาพแทนของการย้ายถิ่น ที่สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ การย้ายถิ่นจากชนบทไปเมืองและการย้ายถิ่นจากเมืองไปชนบท แสดงให้เห็นถึงการอพยพย้ายถิ่นภายในประเทศญี่ปุ่น และความสัมพันธ์ระหว่างสังคมเมืองและชนบท

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อศึกษาการสร้างภาพแทนการย้ายถิ่น
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพแทนการย้ายถิ่นในภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki ที่ฉายในปี 2555

1.4 วิธีการศึกษา

งานวิจัยเรื่อง ภาพแทนการย้ายถิ่นในภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

1.4.1 วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปฐมภูมิ ดูภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki สังเกตลักษณะการดำเนินเรื่อง การใช้ชีวิตของตัวละคร สภาพแวดล้อมในฉากทั้งฉากในเมืองและชนบท ความสัมพันธ์ของเมืองและชนบท ทั้งสภาพแวดล้อม วิถีชีวิต เช่น การประกอบอาชีพ ศึกษาแล้วนำมาข้อมูลมาวิเคราะห์

1.4.2 วิธีการเก็บข้อมูลเชิงทุติยภูมิ ค้นคว้าและอ่านบทความวิเคราะห์ภาพยนตร์ การย้ายถิ่น และเมืองและชนบท แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แล้วนำมาใช้ในการทำวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ได้รับความรู้เรื่องภาพแทนการย้ายถิ่นและความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท

1.5.2 ได้ฝึกทักษะการค้นคว้า การอ่าน และการวิเคราะห์ข้อมูล

1.6 แผนการดำเนินงาน

งานวิจัยเรื่อง ภาพแทนการย้ายถิ่นกรณีศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki มีระยะการดำเนินงานตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2562 ถึงเดือนมีนาคม 2563 โดยมีแผนการดำเนินงานดังนี้

กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินงาน									
	ก.ค. 62	ส.ค. 62	ก.ย. 62	ต.ค. 62	พ.ย. 62	ธ.ค. 62	ม.ค. 63	ก.พ. 63	มี.ค. 63	เม.ย. 63
1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	←————→									
2. เก็บรวบรวมข้อมูล					←————→					
3. วิเคราะห์ข้อมูล							←————→			
4. สรุปผลการวิจัย								←————→		
5. จัดทำรายงานการวิจัยสมบูรณ์										←————→

1.7 แผนการเขียนเนื้อหา

งานวิจัยเรื่อง ภาพแทนการย้ายถิ่น กรณีศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki มีเนื้อหารวม 6 บทดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

- 1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย
- 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1.3 ขอบเขตการศึกษาวิจัย
- 1.4 วิธีการศึกษาวิจัย
- 1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย
- 1.6 แผนการดำเนินงาน
- 1.7 แผนการเขียนเนื้อหา

บทที่ 2 การทบทวนแนวความคิดและงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

- 2.1 แนวความคิดทางสังคมศาสตร์
 - 2.2.1 แนวความคิดเรื่อง ภาพตัวแทน
 - 2.2.2 แนวความคิดเรื่อง กระบวนการกลายเป็นเมือง
 - 2.2.3 แนวความคิดเรื่อง การย้ายถิ่น
 - 2.2.4 แนวความคิดเรื่อง เมืองและชนบท
- 2.2 งานศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2.1 งานวิจัยเกี่ยวข้องกับเรื่อง ภาพตัวแทน
 - 2.2.2 งานวิจัยเกี่ยวข้องกับเรื่อง การย้ายถิ่น
 - 2.2.3 งานวิจัยเกี่ยวข้องกับเรื่อง เมืองและชนบท
- 2.3 กรอบแนวความคิดและการวิเคราะห์

บทที่ 3 ภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki

- 3.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาพยนตร์
- 3.2 ประเภทของภาพยนตร์
- 3.3เค้าโครงเรื่องและเนื้อเรื่อง
- 3.4 ข้อมูลตัวละคร
- 3.5 วิธีการนำเสนอ
- 3.6 สรุปท้ายบท

บทที่ 4 ภาพแทนการย้ายถิ่น

4.1 ภาพแทนการย้ายถิ่น

4.1.1 ภาพแทนการย้ายถิ่นจากชนบทไปเมือง

4.1.2 ภาพแทนการย้ายถิ่นจากเมืองไปชนบท

4.2 ภาพแทนการปรับตัว

4.2.1 ภาพแทนของผู้ที่ปรับตัวไม่ได้หลังการย้ายถิ่น

4.2.2 ภาพแทนของผู้ที่ปรับตัวได้หลังจากย้ายถิ่น

4.3 สรุปท้ายบท

บทที่ 5 ความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท

5.1 ความหมายของเมืองและชนบท

5.1.1 ความหมายของเมือง

5.1.1.1 ลักษณะของเมืองที่ปรากฏในภาพยนตร์

5.1.1.2 โลกทัศน์ของตัวละครที่มีต่อเมือง

5.1.2 ความหมายของชนบท

5.1.2.1 ลักษณะของชนบทที่ปรากฏในภาพยนตร์

5.1.2.2 โลกทัศน์ของตัวละครที่มีต่อชนบท

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท

5.3 สรุปท้ายบท

บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

6.3 ข้อเสนอแนะผลของการวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพแทนการย้ายถิ่นในภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki ได้นำเอาแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยดังนี้

- 2.1 แนวความคิดทางสังคมศาสตร์มี 4 แนวความคิดได้แก่
 - 2.1.1 แนวความคิดเรื่อง การสร้างภาพแทน (Representation)
 - 2.1.2 แนวความคิดเรื่อง กระบวนการกลายเป็นเมือง (Urbanization)
 - 2.1.3 แนวความคิดเรื่อง การย้ายถิ่น
 - 2.1.4 แนวคิดเรื่อง เมืองและชนบท
- 2.2 งานศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมี 3 หัวข้อได้แก่
 - 2.2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง ภาพตัวแทน
 - 2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การย้ายถิ่น
 - 2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง เมืองและชนบท

2.1 แนวความคิดทางสังคมศาสตร์

2.1.1 แนวความคิดเรื่อง การสร้างภาพแทน (Representation)

แนวความคิดเรื่องภาพแทนของสจิวต์ ฮอลล์ (อ้างใน ภัทรศรัศร์ ช้างเจิม, 2559: 34) Representation ในภาษาอังกฤษได้มีการนำเสนอแนวคิดที่อาจจะมาสามารถแปลความหมายออกมาว่าเป็นแค่ ภาพแทน เนื่องจากคำว่าภาพแทนอาจอธิบายได้เพียงแค่ว่าเป็นผลผลิตหรือวัตถุสำเร็จเท่านั้น แต่คำว่า representation ยังหมายรวมถึงกระบวนการนำเสนอด้วย ดังนั้นจึงสามารถแปลออกมาได้ว่า การนำเสนอภาพแทน ภาพแทน จึงมีความหมายนัยยะที่ซ้อนทับมาก ภาพแทนในวรรณกรรมจึงไม่ใช่ภาพแทนของความเป็นจริงในอุดมคติ หากแต่เป็นภาพแทนจากมุมมองของผู้เขียน ผู้แต่งหรือผู้สร้างโดยเฉพาะ ซึ่งมักมีความเกี่ยวข้องกับกรอบวาทกรรม (สุรเดช โชติอุดมพันธ์, 2548) แนวความคิดเรื่องภาพตัวแทน (Representation) เป็นแนวคิดสำคัญที่เข้ามาครอบครองพื้นที่การศึกษาทางวัฒนธรรม เนื่องจากภาพตัวแทนเป็นตัวที่เชื่อมโยง “ความหมาย” และ “ภาษา” สู่ “วัฒนธรรม” เป็นส่วนที่สำคัญของกระบวนการที่ “ความหมาย” ได้ถูกผลิตขึ้นและมีการแลกเปลี่ยนระหว่างสมาชิกในวัฒนธรรมนั้น ซึ่งกระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา การใช้สัญลักษณ์ และการใช้ภาพมาแทนค่าหรือเป็นตัวแทนของสิ่ง ๆ หนึ่ง

ความหมายของภาพตัวแทน สจิวต์ ฮอลล์ กล่าวว่าโดยสามัญสำนึกแล้ว ภาพตัวแทน หมายถึงการใช้ภาษาเพื่อบอกเล่าบางสิ่งที่มีความหมาย หรือเป็นตัวแทนของคำพูดที่เติมไปด้วยความหมายถ่ายทอดไปสู่ผู้อื่น และถ้าหากจะกล่าวถึงอีกก็คือ ภาพตัวแทนเป็นส่วนที่สำคัญของกระบวนการที่ความหมายได้ถูกผลิตขึ้นและมีการแลกเปลี่ยนระหว่างสมาชิกในวัฒนธรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา การใช้สัญลักษณ์ และการใช้ภาพ มาแทนค่าหรือเป็นตัวแทนของสิ่ง ๆ หนึ่ง (Hall, 1997: 15) หรือหากจะกล่าวแบบสั้น ๆ ภาพตัวแทนก็คือ การผลิตสร้างความหมายผ่านภาษา (Hall, 1997: 16) แต่โดยสรุปแล้ว ฮอลล์ กล่าวว่า ภาพตัวแทนหมายถึง ผลผลิตของความหมายของแนวความคิดในจิตใจของเราที่ส่งผ่านภาษา ภาพตัวแทนเป็นตัวเชื่อม

ระหว่างแนวความคิดและภาษา สามารถใช้อ้างอิงถึงวัตถุ ผู้คน หรือเหตุการณ์ที่มีอยู่ในโลกความจริง หรือใช้จินตนาการถึงวัตถุ ผู้คน หรือเหตุการณ์ที่อยู่ในโลกสมมติได้ (Hall, 1997: 17)

การทำงานของภาพตัวแทน ฮอลล์ (Hall, 1997: 16-17) ได้ยกตัวอย่างการทำงานของภาพตัวแทนว่า ให้ลองมองไปที่วัตถุที่คล้าย ๆ กันที่อยู่ในห้อง เราจะรับรู้ได้ทันทีทันใดว่าวัตถุสิ่งนั้น ๆ คืออะไร หรือลองใช้สติพิจารณาดูว่าเรากำลังทำอะไรอยู่ สังเกตว่าเกิดอะไรขึ้นขณะที่เรากำลังทำสิ่งนั้น เรารับรู้ว่าการกำลังทำอะไร มีอะไรเกิดขึ้น เพราะความคิดของเราได้สร้างกระบวนการถอดรหัสการรับรู้ภาพของวัตถุผ่านแนวความคิดเกี่ยวกับวัตถุดังกล่าวซึ่งเรามีอยู่แล้วในสมอง และถึงแม้ว่าวัตถุสิ่งนั้นจะผ่านสายตาเราไปแล้ว เรายังคงสามารถมองเห็นมันได้ในความคิดของเรา แนวความคิดที่มีอยู่ในสมองของเรานี้เองที่บอกเราว่าวัตถุสิ่ง ๆ นั้นคืออะไร หรือลองเปล่งเสียงออกมาว่า “มันคือตะเกียง โต๊ะ หนังสือ โทรศัพท์” แนวความคิดเกี่ยวกับวัตถุเหล่านี้ที่มีอยู่ในใจของเราได้ถูกส่งไปยังคนฟังผ่านคำพูดที่เราเพิ่งพูด คำพูดของเราเป็นตัวแทนของแนวความคิดเรา สามารถใช้อ้างอิง หรือกำหนดวัตถุจริงที่มีอยู่ในโลก หรืออ้างอิงถึงวัตถุที่เราจินตนาการขึ้นมาได้ ซึ่งนี่ก็คือวิธีที่เราให้ความหมายของสิ่งต่าง ๆ ผ่านภาษา วิธีที่เราเข้าใจโลกของผู้คน วัตถุสิ่งของ และเหตุการณ์ต่าง ๆ และเป็นวิธีที่เราสามารถแสดงความคิดที่ซับซ้อนเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ไปสู่คนอื่น ผ่านภาษาในแบบที่คนอื่นสามารถเข้าใจได้

ฮอลล์ ได้อธิบายว่าวัตถุ สิ่งของใด ๆ ไม่ได้มีความหมายที่แท้จริงในตัวของมันเอง แต่เป็นเพราะเรากำหนดความหมายให้กับมันโดยใช้ภาษาที่เราใช้ เช่น ภาษาสำหรับตีพิมพ์ ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “GLASS” ภาษาไทยใช้คำว่า “แก้ว” ดังนั้นในแต่ละวัฒนธรรมแต่ละภาษาก็มีการกำหนดเรียกวัตถุ สิ่งของต่าง ๆ ในโลกแตกต่างกันไป ซึ่งในขั้นตอนการกำหนดความหมายให้กับวัตถุนี้เองเป็นขั้นตอนที่ภาพตัวแทนได้เข้ามาทำหน้าที่ของมัน โดยเป็นตัวเชื่อมระหว่างแนวความคิดและภาษา สามารถใช้อ้างอิงถึงวัตถุ ผู้คน หรือเหตุการณ์ ที่มีอยู่ในโลกความจริง หรือแม้กระทั่งใช้จินตนาการถึงวัตถุ ผู้คน หรือเหตุการณ์ที่อยู่ในโลกสมมติได้

ระบบการสร้างภาพตัวแทน ฮอลล์ กล่าวว่าการสร้างภาพตัวแทนประกอบไปด้วย 2 ระบบที่สัมพันธ์กัน ได้แก่ (Hall, 1997: 17-19)

ระบบแรก เป็นการที่เราจำแนกแยกแยะสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ให้กลายมาเป็นความรู้ที่อยู่ในสมองของเราที่เราเรียกว่า “แนวความคิดหรือแผนที่ทางความคิด” ซึ่งแนวความคิดหรือแผนที่ทางความคิดนี้เองที่ทำให้เราสามารถเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เราเคยเห็นมาแล้วทั้งในโลกความจริง เช่น โต๊ะ เก้าอี้ หนังสือ โทรศัพท์ แก้วน้ำ สิ่งที่เป็นนามธรรมที่เรามองไม่เห็น เช่น ความรัก ความตาย มิตรภาพ หรือแม้กระทั่งสิ่งที่เราแต่งขึ้นมาและไม่เคยเห็นมาก่อน เช่น นางฟ้า นางเงือก พระเจ้า สวรรค์ นรก

ระบบที่สอง เมื่อเรามีแนวความคิดหรือแผนที่ทางความคิดแล้ว เราจำเป็นต้องมีการสื่อสารแนวความคิดของเราออกไปโดยผ่านระบบ “สัญญาณ” ซึ่งสัญญาณอาจจะอยู่ในรูปของคำพูด เสียง หรือภาพ สัญญาณเหล่านี้จะมาแทนที่แนวความคิดที่เรามีในสมองเปลวออกไปเป็น “ภาษา” เพื่อสร้างความหมาย ซึ่งภาษา มีความหมายกว้างขวางมากอาจอยู่ในรูปของภาษาเขียน ภาษาพูด ภาพ ภาษาของการแสดงความรู้สึกทางสีหน้า ท่าทาง ภาษาของแฟชั่น เสื้อผ้า ไฟจราจร สิ่งใด ๆ ที่ทำหน้าที่ในฐานะสัญญาณ ซึ่งสามารถแสดง ความหมายได้ล้วนถูกจัดเป็นภาษาทั้งสิ้น หัวใจสำคัญของการผลิตความหมายของภาษาในระบบนี้คือความสัมพันธ์ระหว่างสรรพสิ่ง (things) แนวความคิด (concept) และสัญญาณ (sign) โดยมีกระบวนการที่เชื่อมองค์ประกอบ 3 สิ่งนี้เข้าด้วยกัน กระบวนการนั้นเรียกว่า ภาพตัวแทน (representation)

แนวทางการศึกษาเกี่ยวกับภาพตัวแทน ฮอลล์ ได้กล่าวถึงแนวทางการศึกษาภาพตัวแทน 3 แนวทางที่ใช้อธิบายการทำงานของความหมายผ่านภาษา ดังนี้ (Hall, 1997: 24-25)

1. **แนวทางการสะท้อนภาพความจริง (reflective approach)** แนวทางการศึกษานี้เชื่อว่า ภาษาทำหน้าที่เหมือนกระจกเพื่อสะท้อนหรือเลียนแบบความหมายที่แท้จริงของ วัตถุ ผู้คน ความคิด หรือเหตุการณ์ซึ่งมีอยู่แล้วในโลกความจริง

2. **แนวทางเจตนาให้เป็นความจริง (intentional approach)** แนวทางการศึกษานี้เชื่อว่า ภาษาแสดงออกถึงความหมายที่ผู้ส่งสาร (ผู้พูด ผู้เขียน เป็นต้น) แต่ละคนเจตนาจะสื่อให้ผู้รับสาร (ผู้ฟัง ผู้อ่าน ผู้ชม เป็นต้น) ได้รับความรู้ ผู้ส่งสารเป็นผู้ที่กำหนดความหมายเฉพาะขึ้นมาในโลก และสื่อออกไปผ่านภาษา ดังนั้น ผู้ส่งสารจะเป็นฝ่ายกำหนดความจริงขึ้นมาผ่านภาษาตามแนวความคิดของผู้ส่งสาร

3. **แนวทางการประกอบสร้างความหมาย (constructionist approach)** แนวทางการศึกษานี้เชื่อว่า สิ่งต่าง ๆ ในโลกไม่มีความหมาย เราเป็นผู้ประกอบสร้างความหมายขึ้นมาโดยใช้ระบบภาพตัวแทน แนวความคิด และสัญลักษณ์ แนวทางนี้ไม่ได้ปฏิเสธการมีอยู่ของโลกวัตถุ แต่โลกวัตถุเหล่านั้นไม่ได้ถ่ายทอดความหมาย ระบบภาษาต่างหากที่ใช้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดความคิดของเราออกมา เพื่อประกอบสร้างความหมาย เพื่อให้โลกมีความหมาย และเพื่อสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีความหมาย แนวทางประกอบสร้างความหมาย เป็นแนวทางการศึกษาที่มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมศึกษา

จากแนวความคิดเรื่องภาพตัวแทนที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ภาพตัวแทน (representation) หมายถึง ผลผลิตของความหมายของแนวความคิดที่เราส่งผ่านภาษา ซึ่งในที่นี้อาจหมายถึง ตัวอักษร เสียงหรือภาพก็ได้ ซึ่งภาพแทนเป็นตัวเชื่อมระหว่างแนวความคิดและภาษา สามารถใช้อ้างอิงถึงความจริง หรือใช้จินตนาการสิ่งที่สมมติขึ้นได้ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาและการใช้สัญลักษณ์ ในการตีความหมายนั้น ซึ่งผู้วิจัยจะนำแนวความคิดเรื่องภาพแทนนี้มาใช้เป็นกรอบความคิดในการทำวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

2.1.2 แนวความคิดเรื่อง กระบวนการกลายเป็นเมือง (Urbanization)

Hawley (อ้างใน ดารณี ถวิลพิพัฒน์กุล, 2539: 38) ให้คำจำกัดความของกระบวนการกลายเป็นเมือง หรือ Urbanization ว่าเป็นการเคลื่อนไหวจากหน่วยเรียบง่าย และมีความเป็นท้องถิ่นสูงไปสู่ระบบที่ซับซ้อน และมีการขยายอาณาบริเวณออกไปโดยมีการจัดองค์กรแบบเมือง การที่อัตราและระดับของกระบวนการเป็นเมืองจะเพิ่มขึ้นได้นั้น ขึ้นอยู่อย่างมากกับเทคโนโลยีที่ใช้เกี่ยวกับการจัดองค์กรเพื่อให้ทุก ๆ ส่วนประสานสัมพันธ์กัน

Edwin Eames and Judith Goode (อ้างใน ปรีชา คุวินทร์พันธ์, 2545) กล่าวว่า Urbanization หมายถึง กระบวนการของการเป็นเมือง ซึ่งเนื่องมาจากการอพยพทางประชากร จาก เขตที่ไม่ใช่เมือง ไปยังเขตเมือง หรือเนื่องมาจากการขยายตัวของเขตที่อยู่อาศัยที่ไม่ใช่เมืองมาก่อน ทั้งในด้านรูปแบบและการหน้าที่ (Forms และ Functions) ของการตั้งถิ่นฐานนั้น ๆ จนเกิดเป็นชุมชนเมืองขึ้น

Werner Z. Hirsch (1973 อ้างใน กฤษ เพิ่มทันจิตต์, 2536 : 22) ในฐานะนักเศรษฐศาสตร์ พิจารณากระบวนการเกิดเมืองในแง่ของกระบวนการและปัญหาของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในขณะที่เศรษฐกิจชนบทถูกเปลี่ยนแปลงสภาพไปสู่เศรษฐกิจเมือง ดังนั้น กระบวนการเกิดเป็นเมือง จึงเกี่ยวข้องกับการแปลงสภาพประชากร กระบวนการผลิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมการเมือง ของเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งมีการกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอบนพื้นที่ มีลักษณะการใช้แรงงานเข้มข้น และมีความเป็นปัจเจกภาพสูง ไปสู่ฐานะของ

เศรษฐกิจเมือง ซึ่งมีการกระจุกตัวกันบนพื้นที่ค่อนข้างมาก มีความชำนาญเฉพาะอย่างในการผลิตสินค้าและการบริการสูง และมีการพึ่งพาต่อกันระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐบาลอย่างใกล้ชิด ที่สำคัญก็คือ เศรษฐกิจเมืองมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม (Innovation) และลักษณะของการประกอบการในระดับสูง นอกจากนี้ สิ่งที่มีสัมพันธ์กับกระบวนการเกิดเมือง โดยเฉพาะ คือ การกระจุกตัวของประชาชนบนพื้นที่เพิ่มขึ้น หรือที่เรียกว่า ความหนาแน่น (Density) ซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์ทางพื้นที่อย่างใกล้ชิดของผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทางพื้นที่อย่างใกล้ชิด ประกอบกับความชำนาญทางการผลิตเฉพาะอย่างส่งผลให้เกิดการพึ่งพาต่อกัน ระหว่างผู้ประกอบการต่างๆ ในชุมชนเมือง ความหนาแน่นของประชากรทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อการขยายตัวของโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม และการเพิ่มงบประมาณของรัฐบาล

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การที่ประชากรย้ายถิ่นมาอยู่ในเมืองนั้น แล้วทำให้เมืองนั้นมีประชากรหนาแน่นขึ้น ทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ จากการแลกเปลี่ยนสินค้ากัน การซื้อขาย การลงทุน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพไปสู่ฐานะเศรษฐกิจเมือง ดังนั้นกระบวนการเกิดเมืองจึงเกี่ยวข้องกับการแปรสภาพประชากร กระบวนการผลิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมการเมืองของเศรษฐกิจชุมชนไปสู่เศรษฐกิจเมือง ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดนี้มาใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท

2.1.3 แนวคิดเรื่องการย้ายถิ่น(Migration)

ทฤษฎีระบบการการย้ายถิ่น (Migration system theory)

เมสซีและพวก และเจมส์ ฟอลเซท (อ้างในอุษามาต เสียมภักดี, 2555: 52-54) ทฤษฎีระบบการย้ายถิ่นเป็นแนวคิดทางการศึกษาการย้ายถิ่นที่วิเคราะห์ปรากฏการณ์ด้วยมุมมองแบบบูรณาการโดยศึกษาการย้ายถิ่นในเชิงพลวัตที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค การย้ายถิ่นเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงตัวปัจเจกบุคคลหรือผู้ย้ายถิ่นเข้ากับบริบทรายรอบระหว่างสังคม 2 แห่งหรือมากกว่านั้น ซึ่งในแต่ละสังคมจะมีระบบเศรษฐกิจและการเมืองของตนเอง มีโครงสร้างชนชั้นทางสังคมของตนเองที่สัมพันธ์กับสังคมอื่นผ่านการย้ายถิ่น ทั้งนี้ดักลาส เมสซีและพวก และเจมส์ ฟอลเซท อธิบายว่าการเชื่อมโยงกับระหว่างสังคม ไม่เกี่ยวข้องกันระยะทางหรือสภาพทางภูมิศาสตร์ แต่เป็นผลจากการแลกเปลี่ยนกันทางเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างกันในรูปแบบของสินค้า ทุน ความคิด ข้อมูลข่าวสารและผู้คน โดนการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมือง ได้นำไปสู่การสร้างเครือข่ายของระบบการย้ายถิ่น จึงอาจพิจารณาได้ว่า ทฤษฎีระบบการย้ายถิ่นมีมุมมองการวิเคราะห์สองทาง คือมองว่าการย้ายถิ่นเป็นตัวกระทำหรือกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างสังคม ในขณะที่เดียวกันก็มองว่า การแลกเปลี่ยนกันทางเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมระหว่างสังคมก็ก่อให้เกิดระบบการย้ายถิ่นด้วยเช่นกัน

ประเภทของการย้ายถิ่นออกตามเกณฑ์พิจารณาได้ดังนี้

1. พิจารณาจากพรมแดนรัฐ

1.1 การย้ายถิ่นภายในประเทศ คือ การเคลื่อนย้ายของบุคคลจากพื้นที่หนึ่งไปยังพื้นที่หนึ่งภายในพรมแดนของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตั้งถิ่นฐานใหม่ การย้ายลักษณะนี้อาจถาวรหรือชั่วคราวก็ได้

1.2 การย้ายถิ่นระหว่างประเทศ คือการเคลื่อนย้ายของบุคคลโดยเป็นการเดินทางออกจากรัฐต้นทางหรือรัฐที่เป็นถิ่นฐานโดยปกติบุคคลนั้น เพื่อไปพำนักยังรัฐอื่น ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว จะต้องเกิดขึ้นในลักษณะของการเดินทางข้ามพรมแดน

2. พิจารณาจากลักษณะการเคลื่อนที่

2.1 การย้ายออก หมายถึง การออกจากรัฐหนึ่งโดยมีเจตนาเพื่อไปตั้งถิ่นฐานยังที่ใหม่ ซึ่งเป็นการกระทำที่ชอบธรรมจามบรรทัดฐานสากลของหลักการสิทธิมนุษยชน ในกรณีที่บุคคลมีอิสระในการเดินทางออกจากรัฐใดหรือแม้แต่การละทิ้งรัฐถิ่นฐานของตนไป ทั้งนี้ รัฐบาลมีการบังคับใช้อำนาจหรือมีข้อห้ามในการมิให้บุคคลเดินทางออกนอกเขตรัฐได้ แต่ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่จำกัดเท่านั้น เช่น การบังคับห้ามอาชญากรที่กระทำผิดในพรมแดนรัฐหลบความผิดออกนอกเขตแดนรัฐ เป็นต้น

2.2 การย้ายเข้า หมายถึง กระบวนการที่บุคคลซึ่งไม่ใช่คนในสัญชาติของรัฐเดินทางเข้ามาในเขตแดนของรัฐโดยมีเจตนาเพื่อการเข้ามาตั้งถิ่นฐานในรัฐนั้นๆ ซึ่งการเข้ามานั้นอาจเป็นการเข้ามาโดยถูกกฎหมายหรือผิดกฎหมายก็ได้ แต่สิ่งที่เป็นประเด็นสำคัญคือ วัตถุประสงค์ในการเข้ามานั้นเป็นไปเพื่อการพำนักอาศัย และการได้รับสถานะที่ได้รับการรับรองอย่างถูกต้องตามกฎหมายคนเข้าเมืองของรัฐเจ้าบ้าน

3. พิจารณาจากระยะเวลา

3.1 การย้ายถิ่นระยะยาว คือ การย้ายถิ่นที่บุคคลเดินทางเข้ามายังรัฐอื่นที่ไม่ใช่ถิ่นฐานโดยปกติของตนเป็นระยะเวลาอย่างน้อยหนึ่งปี ส่งผลให้รัฐที่บุคคลเข้ามาพำนักอาศัยนั้นกลายเป็นถิ่นฐานโดยปกติใหม่ของบุคคลนั้น สถานะดังกล่าว นำมาซึ่งสถานะของบุคคลผู้ย้ายถิ่นให้กลายเป็นผู้ย้ายออกระยะยาวสำหรับรัฐต้นทางและมีสถานะเป็นผู้ย้ายเข้าระยะยาวสำหรับรัฐปลายทาง

3.2 การย้ายถิ่นระยะสั้น คือ การย้ายถิ่นที่บุคคลเดินทางเข้ามายังรัฐอื่นที่ไม่ใช่ถิ่นฐานโดยปกติของตนเป็นระยะเวลาอย่างน้อยสามเดือนแต่ไม่ถึงหนึ่งปี ทั้งนี้ ยกเว้นบุคคลที่เดินทางจากถิ่นฐานไปด้วยวัตถุประสงค์ต่อไปนี้ได้แก่ การเดินทางพักผ่อน ไปเยี่ยมเพื่อนหรือเยี่ยมญาติ การเดินทางไปทำธุรกิจ การเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ทางการแพทย์ และปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งไม่ถือว่าเป็นการย้ายถิ่น

4. พิจารณาจากลักษณะอัตวิสัยของผู้ย้ายถิ่น

4.1 การย้ายถิ่นโดยสมัครใจ เป็นการโยกย้ายที่เกิดขึ้นโดยความเต็มใจหรือการตัดสินใจโดยอิสระของผู้ย้ายถิ่น ซึ่งหลักการดังกล่าวมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในหลักการสิทธิของผู้ย้ายถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของการส่งกลับโดยสมัครใจ ที่การส่งตัวผู้ย้ายถิ่นกลับยังรัฐต้นทางนั้นจะต้องเป็นไปตามความปรารถนาของบุคคลผู้นั้นในการประสงค์ที่จะเดินทางกลับอย่างเต็มใจ

4.2 การย้ายถิ่นโดยบังคับ เป็นการโยกย้ายที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขของการถูกบังคับหรือจำยอม อันได้แก่ ภาวะถูกคุกคามต่อชีวิตและความเป็นอยู่ไม่ว่าเกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ เช่น การเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ภาวะสงครามและการถูกขับไล่ออกจากพื้นที่อันเนื่องมาจากโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ เป็นต้น

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าการย้ายถิ่น คือการเปลี่ยนที่อยู่อาศัยของผู้ย้ายถิ่นไปสู่ที่ใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นที่เป็นเมืองหรือชนบทก็ได้ กระบวนการย้ายถิ่นนั้นลักษณะซับซ้อน การย้ายถิ่นไม่เกี่ยวข้องกับระยะทางหรือสภาพทางภูมิศาสตร์ แต่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงตัวบุคคลหรือผู้ย้ายถิ่นกับบริบทรายรอบระหว่างสังคมต้นทางและสังคมปลายทางในการย้ายถิ่น ซึ่งในแต่ละสังคมจะมีระบบเศรษฐกิจและการเมืองที่ต่างกัน เป็นผลมาจากการแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจและการเมือง ในรูปแบบของ สินค้า แรงงาน ทุน ความคิดหรือข้อมูลข่าวสาร และการแยกประเภทของการย้ายถิ่นนั้นมีหลักเกณฑ์หลายอย่าง เช่น การพิจารณาจากพรมแดนรัฐ ลักษณะการเคลื่อนที่ ระยะเวลา และลักษณะอัตวิสัยของผู้ย้ายถิ่นฐาน เป็นต้น จากผลการศึกษาจะนำไปใช้วิเคราะห์ลักษณะและประเภทของการย้ายถิ่นที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ การย้ายถิ่นในภาพยนตร์เป็นการย้ายถิ่นภายในประเทศ แบบระยะยาวและย้ายด้วยความจำยอมเพราะไม่สามารถอยู่ในเมืองได้ เนื่องจากข้อจำกัดและปัญหาที่มีมากในการใช้ชีวิต จึงทำให้ต้องย้ายถิ่นฐาน จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่จะศึกษาเรื่องภาพแทนของ

การย้ายถิ่นนั้นจะใช้แนวคิดการย้ายถิ่นและประเภทของการย้ายถิ่นนี้ในการวิเคราะห์การย้ายถิ่นในภาพยนตร์ต่อไป

2.1.4 แนวคิดเรื่องเมืองและชนบท

สังคมเมือง (Urban Society) หมายถึง ที่อยู่ในเขตเทศบาลที่มีประชากรหนาแน่นตั้งแต่ 2,500 คนต่อตารางกิโลเมตร เป็นชุมชนที่มีศูนย์กลางของความเจริญด้านการปกครอง การเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของธรรมชาติโดยทั่วไปถือว่าเขตที่มีประชากรอยู่รวมกันประมาณ 20,000 คนขึ้นเป็นชุมชนเมือง ลักษณะทางสังคมวิทยาของสังคมเมือง ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีทางอุตสาหกรรม (Industrial Technology) เนื่องจากการพัฒนาเครื่องยนต์กลไกเพื่อผลิตสินค้าจำนวนมาก จึงต้องการแรงงานด้านเทคนิคในการทำงานอุตสาหกรรม การประกอบอาชีพจะเป็นรูปของการแบ่งงานกันตามความชำนาญเฉพาะอาชีพลักษณะทั่วไปของสังคมเมืองคนเมืองถือตามเขตที่อยู่ในปกครองและการปรับปรุงของเทศบาลทั้งเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล สัดส่วนทางเพศของชาวเมือง คือ เป็นชายมากกว่าหญิง (เช่นเดียวกับประเทศด้อยพัฒนาทั่วไป) ประชากรวัยหนุ่มสาวมีมากกว่าเด็กและวัยชรา

สังคมชนบท (Rural Society) มีลักษณะเด่นที่สำคัญ คือ บุคคลมีความสำคัญแบบค้ำคยเห็นหน้ากัน และกันเป็นประจำ ผู้คนส่วนใหญ่มีชีวิตร่วมกันในสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนา เป็นต้น ซึ่งเป็นแนวคิดและการปฏิบัติตนของคนทั่วไปในสังคม ลักษณะทางสังคมวิทยาของสังคมชนบทจะมีขนาดของชุมชนโดยทั่วไปสังคมชนบทขนาดเล็ก ความหนาแน่นของประชากรน้อย อยู่รวมกันเป็นกลุ่มตามขนาดไร่นา ลักษณะหมู่บ้านเป็นแบบดั้งเดิม กลุ่มของสังคมหรือสถาบันมีขนาดเล็กระบบเครือญาติ เป็นระบบพื้นฐานของสังคมชนบทซึ่งมีความผูกพันต่อกันในลักษณะครอบครัวและเครือญาติ บรรยากาศของความสัมพันธ์จะเต็มไปด้วยความเป็นกันเองและมั่นคง

ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบทนั้น สังคมเมืองกับสังคมชนบทมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ต้องพึ่งพาอาศัยกัน สังคมชนบทผลิตและส่งอาหาร ตลอดทั้งผลิตผลทางการเกษตรให้แก่สังคมเมือง รวมทั้งขายแรงงานให้แก่สังคมเมือง ในขณะเดียวกัน สังคมเมืองก็เป็นตลาดขายผลิตผลทางการเกษตรเป็นแหล่งผลิตทางอุตสาหกรรม ส่งผลิตผลทางอุตสาหกรรมขายให้แก่สังคมชนบท เป็นแหล่งความรู้ทางเทคโนโลยีให้แก่สังคมชนบท เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่า สังคมเมืองเป็นสังคมที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นและมีความเจริญทั้งในด้านของ เศรษฐกิจ การปกครอง สังคมและวัฒนธรรม และมีความก้าวหน้าด้านของเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม การประกอบอาชีพของคนในเมืองก็จะมีหลากหลาย แบ่งงานตามความชำนาญของแต่ละบุคคล ในทางตรงกันข้าม สังคมชนบทนั้นจะมีความหนาแน่นประชากรน้อย อยู่รวมกันแบบระบบเครือญาติ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างคนในสังคม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม และมีบางกลุ่มที่ย้ายเข้ามาทำงานในเมืองเนื่องจาก ในเมืองนั้นเป็นภาคอุตสาหกรรม จึงทำให้ต้องการแรงงานเยอะ จึงมีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างกัน จะเห็นได้ว่าสังคมเมืองและสังคมชนบทมีความสัมพันธ์กัน ด้วยความที่สังคมชนบทนั้นเป็นสังคมเกษตรกรรม จึงผลิตวัตถุดิบแล้วส่งไปให้กับภาคอุตสาหกรรมที่อยู่ในเมืองไปแปรรูป แล้วพอแปรรูปได้สินค้าแปรรูปมา ก็จะมีการนำมาขายให้กับทางชุมชนที่เป็นหน่วยครัวเรือนซึ่งส่งวัตถุดิบไปนั่นเอง จาก การแลกเปลี่ยนกันไปมาที่อยู่ในรูปแบบของทั้ง สินค้าและแรงงานนี้เองทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท ที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันอยู่ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลลักษณะของเมืองและชนบทรวมถึงความสัมพันธ์นี้ไปใช้ในการศึกษาความหมายและความสัมพันธ์ของเมืองและชนบทตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

2.2 บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ภาพตัวแทน

ธีรวัจน์ อุดมสินเจริญกิจ (2009) ศึกษาเรื่อง ภาพแทนความเป็นญี่ปุ่นในการ์ตูนโตราเอมอนตอนพิเศษ กล่าวถึงประเด็นทางด้านลักษณะของภาพแทนความเป็นญี่ปุ่นเชิงวัฒนธรรม ซึ่งถูกนำเสนออยู่ในเนื้อหาในสื่อภาพยนตร์การ์ตูนโตราเอมอน ตอนพิเศษ ได้มีการใช้การสื่อสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นผ่านการ์ตูนในรูปแบบลักษณะภาพแทนความเป็นญี่ปุ่นผ่านทางวจนภาษาและอวจนภาษา ด้วยพฤติกรรมตัวละคร หรือฉากประกอบเหตุการณ์ เรื่องราวที่นำเสนอในแต่ละตอน ใช้ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 กลุ่มด้วยกันคือ

1. ความเป็นญี่ปุ่นด้านอวจนภาษาซึ่งเป็นวัตถุ
2. ความเป็นญี่ปุ่นด้านอวจนภาษาซึ่งไม่เป็นวัตถุ
3. ความเป็นญี่ปุ่นด้านวจนภาษาซึ่งเป็นวัตถุ
4. ความเป็นญี่ปุ่นด้านวจนภาษาซึ่งไม่เป็นวัตถุ

ซึ่งผลการวิจัยทั้ง 4 กลุ่มแสดงให้เห็นว่าภาพแทนความเป็นญี่ปุ่นในภาพยนตร์การ์ตูนโตราเอมอนตอนพิเศษ ใช้การสื่อสารแบบอวจนภาษามากกว่าวจนภาษาเพราะในวัฒนธรรมญี่ปุ่น ใช้การสื่อสารแบบวจนภาษา การพูด น้อยกว่า การแสดงออกด้านท่าทาง แบบอวจนภาษา นอกจากนี้ภาพยนตร์ยังเป็นผลผลิตที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว เนื่องจากเกิดจากสภาพความเป็นไปของญี่ปุ่น และกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนญี่ปุ่น และผลผลิตที่ส่งออกไปแพร่หลายไปทั่วโลก ที่สอดแทรกความเป็นญี่ปุ่นด้านวัฒนธรรมด้วย

ภัทรศศิ์ ช่างเจิม(2016) ศึกษาเรื่อง ภาพแทนผู้หญิงในการ์ตูน Disney Princess 3 เรื่อง ได้แก่ ราพันเซลเจ้าหญิงผมยาวกับโจรซ่าจอมแสบ (Tangled [2010]), นักรบสาวหัวใจมหากาฬ (Brave [2012]), ผจญภัยแดนคำสาปราชินีหิมะ (Frozen [2013]) เพื่อเปรียบเทียบกับการ์ตูน Disney Princess ที่ผ่านมา รวมถึงศึกษาการถอดรหัสภาพตัวแทนของกลุ่มผู้รับสารเด็กและวัยรุ่นผู้หญิง โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินงานเก็บข้อมูลโดยวิเคราะห์ผ่านตัวละคร ตัวบทเพื่อศึกษาถึงภาพแทนนั้น สำหรับทฤษฎีที่ใช้เป็นแนวทางวิจัยคือ ทฤษฎีสตรีนิยม ทฤษฎีการประกอบความจริงทางสังคม แนวความคิดเรื่องภาพแทน ทฤษฎีการเล่าเรื่อง แนวความคิดเรื่องตัวละคร และแนวความคิดเรื่องผู้รับสาร

ผลการวิจัยพบว่า ตัวละครผู้หญิงในการ์ตูน Disney Princess ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีการถูกประกอบสร้างให้ตรงกับยุคสมัยในสตรีนิยมในแต่ละยุค ซึ่งยุคแรกตัวละครผู้หญิงจะมีภาพแทน ที่เป็นผู้หญิงอ่อนโยน ฝ่ารอความช่วยเหลือจากเจ้าชาย สวยแต่ไม่เข้มแข็ง ไม่สามารถดูแลตนเองได้แต่พอในยุคต่อมา ได้มีการสร้างภาพแทนของผู้หญิงในการ์ตูน Disney Princess แบบใหม่ ตามช่วงที่สตรีนิยมได้มีการขับเคลื่อนทางสังคมให้ผู้หญิงมีความกล้าที่จะเสนอความคิดเห็นเข้มแข็ง ดูแลตัวเองได้รวมถึงภาพของผู้หญิงที่ไม่ต้องรอคอยความช่วยเหลือของเจ้าชาย และมาถึงสตรีนิยมในคลื่นลูกที่สาม ซึ่งตรงกับการ์ตูน Disney Princess ในยุคหลังที่ประกอบสร้างภาพตัวแทนผู้หญิงภายใต้บุคลิกลักษณะของตัวละครเจ้าหญิงที่มีพลังวิเศษช่วยเหลือหรือทำลายล้าง เน้นความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ผู้หญิงมีความเข้มแข็งมากขึ้น มีความกล้าหาญ มีความสามารถในการปกป้องดูแลตนเอง

จากการศึกษาบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องภาพแทนที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้พบว่าภาพแทนนั้นมีการทำงานคล้ายกับระบบการทำงานของภาษา โดยเชื่อมโยงระหว่างระบบความคิดกับภาษา เนื่องจากภาพแทนเป็นผลผลิตทางความหมายของระบบความคิด โดยผลผลิตทางความคิดหรือภาพแทนที่ปรากฏบนสื่อภาพยนตร์นั้น ถูกประกอบอยู่ในพฤติกรรมของตัวละคร ฉาก เหตุการณ์หรือเรื่องราวใน

ภาพยนตร์ ซึ่งผู้วิจัยจะนำผลของการทบทวนวรรณกรรมนี้ไปใช้ในการวิเคราะห์ภาพแทนเรื่องการย้ายถิ่นตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ต่อไป

2.2.2 บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การย้ายถิ่น

สุทิน สายสงวน (2009) ได้นำเสนอบทความวิจัยเรื่อง การย้ายถิ่นของแรงงานข้ามชาติ : แรงงานไทยในญี่ปุ่นกับแรงงานญี่ปุ่นในไทย การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปของการย้ายถิ่นแรงงานระหว่างประเทศไทยและญี่ปุ่น โดยการวิจัยเอกสารพบว่า จำนวนแรงงานไทยในประเทศญี่ปุ่นมีจำนวนมากกว่าจำนวนแรงงานญี่ปุ่นในไทยหลายเท่าตัวและแรงงานไทยที่ย้ายถิ่นออกไปทำงาน ณ ประเทศญี่ปุ่น ส่วนใหญ่เป็นแรงงานกึ่งฝีมือหรือไร้ฝีมือประกอบอาชีพที่คนท้องถิ่นไม่ประสงค์จะทำอีกต่อไป ซึ่งเป็นงานที่ต้องใช้กำลังกาย และสกปรกอันตราย ขณะที่แรงงานญี่ปุ่นในไทยส่วนใหญ่เป็นแรงงานระดับวิชาชีพซึ่งมีคุณภาพการต่อสังคมไทย

อ้อทิพย์ ราษฎร์นิยม (2010) เสนอเรื่อง การย้ายถิ่นบนเส้นทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยในวารสาร เศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ โดยได้เสนอเกี่ยวกับการย้ายถิ่นว่า การย้ายถิ่นไม่ว่าจะเป็นภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ มักจะมาจากสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ สาเหตุในเรื่องปัญหาด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานที่ย้ายถิ่นจากเขตชนบทไปสู่เมืองและหากพิจารณาในรายละเอียดลงไปแล้วจะพบว่า การพัฒนาอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการย้ายถิ่นแต่ก็มีปัจจัยดึงดูดและผลักดันที่มีผลต่อการย้ายถิ่น เช่น โอกาสในการจ้างงาน ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน รายได้ที่ดีคาดว่าจะได้รับ ระยะทางต้นทางปลายทาง บทบาทของครอบครัว ฯลฯ โดยในวิจัยได้เสนอว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้นได้ทำให้เกิดการย้ายถิ่นทั้งภายในประเทศ ซึ่งได้แก่ การย้ายถิ่นในภาคชนบทกับภาคเมือง และการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ ซึ่งได้แก่ การย้ายถิ่นในประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา นอกจากนี้ เมื่อมีการย้ายถิ่นเกิดขึ้นนั้นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการย้ายถิ่นกับท้องถิ่นปลายทางนั้นเป็นสิ่งสำคัญ

อารี จำปากราย (2012) เสนอบทความวิจัยเรื่อง จากหมู่บ้านถึงเมืองกรุง เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการย้ายถิ่นของแรงงานจากภาคเกษตรที่เข้ามาทำงานในเมืองใหญ่โดยเฉพาะกรุงเทพฯ และปริมณฑลบอกเล่าเรื่องราวมากมายของการดิ้นรนต่อสู้เพื่อชีวิตที่ดีกว่าของผู้ย้ายถิ่น ทั้งที่ประสบความสำเร็จ สามารถจนเจ็ครอบครัวในถิ่นต้นทาง หรือช่วยเหลือชักนำคนอื่น ๆ ให้มีการย้ายตามมา จนมีการตั้งถิ่นฐานอยู่กันเป็นการถาวร หรือเรื่องราวของผู้ย้ายถิ่นที่ไม่อาจกล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จ เช่น ผู้ย้ายถิ่นที่ยังต้องทนทำงานค่าแรงถูกและไม่สามารถส่งเงินกลับบ้านให้เพียงพอกับความ ต้องการ เป็นต้น แต่จะเป็นผู้ย้ายถิ่นแบบไหนก็ตาม สิ่งที่ผู้ย้ายถิ่นต้องเผชิญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากภูมิลาเนาเดิมมาใช้ชีวิตในสถานที่ใหม่ในสังคมเมือง คุณภาพชีวิตของผู้ย้ายถิ่นจากชนบทเป็นเรื่องสำคัญในการวางแผนเมือง แม้จะมีเพียงส่วนหนึ่งจากผู้ย้ายถิ่นทั้งหมดเลือกที่จะลงหลักปักฐานถาวรอยู่ในเขตเมืองก็ตาม ข้อมูลจากการสำมะโนประชากรและการเคหะปี 2543 พบว่า กว่าหนึ่งในสามของประชากรกรุงเทพฯ เป็นผู้ย้ายถิ่น ตั้งแต่ปี 2523 เป็นต้นมา ผู้ย้ายถิ่นจากภาคอีสานเป็นกระแสหลักของการย้ายถิ่นจากชนบทสู่กรุงเทพฯ การศึกษาของกฤตยา อาชวนิชกุลและคณะ (1993) ชี้ว่า ประมาณหนึ่งในสี่ของผู้ย้ายถิ่นในกรุงเทพฯ เป็นผู้ย้ายถิ่นมาจากภาคอีสาน การปรับตัว การผสมกลมกลืน และการบูรณาการของผู้ย้ายถิ่นที่สะท้อนผ่านทางรูปแบบการดำเนินชีวิต ผ่านทางการเลือกที่อยู่อาศัย จึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อลักษณะความเป็นเมืองที่เติบโตผ่านการอยู่กระจุกตัวของผู้ย้ายถิ่น โดยเฉพาะในแถบชานเมือง โดยผู้ย้ายถิ่นจะมีความต้องการอยู่กับวิถีชีวิตเดิม ๆ ของผู้ย้ายถิ่น แม้สิ่งแวดล้อมทางกายภาพจะเปลี่ยนไปแล้ว สะท้อนให้เห็นจากการเลือกที่อยู่อาศัย และการตั้งถิ่นฐานของผู้ย้ายถิ่นจากชนบทในกรุงเทพฯ และเมืองใหญ่อื่น ๆ ซึ่งอาจมีลักษณะเดียวกันกับผู้ย้ายถิ่นในเมืองใหญ่ของประเทศกำลัง

พัฒนาอื่น ๆ เช่นกัน คนอีสานในกรุงเทพฯ อาจกระจุกตัวอยู่ด้วยกัน เนื่องจากพวกเขามีลักษณะทางวัฒนธรรมของคนภาคเดียวกันที่แตกต่างไปจากคนกรุงเทพฯ นอกจากนี้ ในการศึกษาวิจัยยังพบความสัมพันธ์ระหว่างการกระจุกตัวของผู้ย้ายถิ่นด้านที่อยู่อาศัย กับการกระจุกตัวในที่ทำงานด้วย ผู้ย้ายถิ่นที่ทำงานในที่ที่มีเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่เป็นคนอีสาน มักจะเป็นคนเดียวกันกับผู้ย้ายถิ่นที่มีที่พักอยู่ในที่ที่มีเพื่อนบ้านส่วนใหญ่เป็นคนอีสานด้วย เรียกว่า ไม่ว่าจะอยู่บ้านหรือไปทำงานก็พบเจอเจอแต่กับคนอีสานด้วยกัน เป็นการร้อยรัดคนแหวดล้อมที่คุ้นเคยถึงสองชั้นด้วยกันเลยทีเดียว และการศึกษาวิถีชีวิตของผู้ย้ายถิ่นจากชนบทที่มีอาชีพขับรถแท็กซี่ในกรุงเทพฯ โดยไม่แยกภูมิภาคมาของพีรณช รัตนอมพล (2000) ได้ให้ภาพในลักษณะเดียวกัน คือ ผู้ย้ายถิ่นมีวิถีชีวิตแบบผสมผสานกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีการปรับตัวให้เข้ากับระบบเศรษฐกิจและวิถีชีวิตแบบสังคมเมือง แต่ยังคงมีความเป็นชาวชนบทที่มีชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่าย พึ่งพาอาศัยกัน และมีความสัมพันธ์กับญาติพี่น้องในถิ่นเดิมอย่างแน่นแฟ้น การได้รับความช่วยเหลือจากญาติพี่น้องและเพื่อนผู้ย้ายถิ่นที่ย้ายมาอยู่ในถิ่นปลายทางก่อนแล้ว มีส่วนช่วยเหลือผู้ย้ายถิ่นอย่างมาก โดยเฉพาะในระยะแรกของการปรับตัวอยู่ในสังคมเมือง แม้อาจมองได้ว่า การใช้ชีวิตด้วยวิถีชีวิตเดิม ๆ ของผู้ย้ายถิ่น โดยเฉพาะผู้ย้ายถิ่นจากชนบทที่เข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ คือ กระจกสะท้อนว่า ผู้ย้ายถิ่นยังไม่สามารถบูรณาการ (Integration) ให้เข้ากับสังคมเมืองได้ดั่งนึก คำถามก็คือ จำเป็นแค่ไหน ที่ผู้ย้ายถิ่นต้องปรับตัวให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จนกลืนกลายเป็นกับวิถีสังคมเมืองของถิ่นปลายทาง หากเรามีข้อมูลที่ชี้ชัดได้ว่า การขาดการบูรณาการของผู้ย้ายถิ่น เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตที่ด้อยกว่า ก็คงเป็นความจำเป็นที่ต้องสนับสนุนให้ผู้ย้ายถิ่น มีการผสมกลมกลืนให้เข้ากับวิถีความเป็นเมือง อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการศึกษาชีวิตของผู้ย้ายถิ่นที่ผ่านมา โดยเฉพาะผู้ย้ายถิ่นในกรุงเทพฯ ยังไม่อาจสรุปได้เช่นนั้น

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (2013) กล่าวถึง การย้ายถิ่น ความเป็นเมืองและแรงงาน โดยมุ่งเน้นเพื่อศึกษาประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วย การย้ายถิ่นภายในประเทศ การย้ายถิ่นระหว่างประเทศ ความเป็นเมือง การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ อาณาบริเวณศึกษา แรงงานและการจ้างงาน การเกิดกระแสการย้ายถิ่นย้ายถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระแสการย้ายถิ่นจากชนบทเข้าสู่เมืองหลวงและเมืองใหญ่ต่าง ๆ ซึ่งความเจริญที่แตกต่างกันระหว่างเมืองกับชนบทเป็นแรงดึงดูดประชากรจากชนบทสู่เมือง การย้ายถิ่นจากชนบทสู่ชนบทจึงเป็นกระแสการย้ายถิ่นที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ นอกจากนั้นแล้วยังมีกระแสการย้ายถิ่นในรูปแบบอื่น ๆ ได้แก่ การย้ายถิ่นจากเมืองสู่เมือง, การย้ายถิ่นจากเมืองสู่ชนบท, ซึ่งปรากฏขึ้นอย่างชัดเจนในช่วงของการเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ การย้ายถิ่นตามฤดูกาล (ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการสนองต่อผู้คนที่ต้องการรายได้เพิ่มเติมช่วงเว้นว่างจากฤดูกาลผลิต) และการเดินทางไปกลับเพื่อทำงานในเมืองของผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบ ๆ เมืองใหญ่กล่าวได้ว่า รูปแบบและสาเหตุของการย้ายถิ่นของผู้คนนั้นมีความสลับซับซ้อน และมีปัจจัยหลายระดับเข้าเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับชาติ โดยความเป็นเมืองหรือเขตเมืองนั้น เป็นปัจจัยดึงดูดอย่างหนึ่งในการย้ายถิ่นของประชากร ทั้งนี้เป็นที่รู้กันดีว่าความเป็นเมืองใหญ่ได้ให้โอกาสแก่ประชากรในด้านการศึกษา อาชีพที่อยู่อาศัย ภายใต้ระบบการขนส่งมวลชนที่มีมากกว่าเขตชนบทและเมืองเล็ก อย่างไรก็ตามการเพิ่มขึ้นของความเป็นเมืองก็มาพร้อมกับปัญหาและผลกระทบที่ใหญ่ขึ้นตามไปด้วย เช่น ความหนาแน่นในเขตเมือง การทำลายสิ่งแวดล้อม ภาวะว่างงาน ความยากจน และปัญหาสุขภาพอนามัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

สุดปรารถนา ดวงแก้ว (2015) ได้เสนอเรื่อง การปรับตัวทางสังคมและวัฒนธรรมของคนญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย บทความนี้นำเสนอส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่กำลังศึกษาภายใต้หัวข้อ “ การพำนักระยะยาวของคนญี่ปุ่นวัยหลังเกษียณ โดยเฉพาะพลวัตรคนญี่ปุ่นที่เข้ามาพำนักระยะยาวที่เชียงใหม่ ” ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัยหลังเกษียณ จำนวนคนญี่ปุ่นที่เข้ามาพำนักระยะยาวในเชียงใหม่เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี เป็นผลมาจากปัจจัยผลักดันจากญี่ปุ่นและปัจจัยดึงดูดจากไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทัศนคติต่อ

การดำเนินชีวิตหลังวัยเกษียณ คนญี่ปุ่นย้ายถิ่นเพื่อการดำเนินชีวิต (Life migration) ซึ่งเป็นการย้ายถิ่นรูปแบบใหม่ บทความนี้เน้นศึกษาคนญี่ปุ่นที่กำลังผ่านระยะยาวในเชียงใหม่ว่า มีการปรับตัวทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างไร ผู้ที่ปรับตัวได้ดีนั้นเป็นอย่างไร ผลการศึกษาพบว่า คนญี่ปุ่นที่ผ่านระยะยาวในเชียงใหม่มีระดับการปรับตัวแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่าง ๆ ได้แก่ การเข้ากลุ่มหรือไม่เข้าร่วมกลุ่มคนญี่ปุ่น ซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างในการปรับตัวทางสังคมและวัฒนธรรม โดยผู้ที่เข้ากลุ่มตอบว่า ตนเองสามารถปรับตัวได้ดี และมีการติดต่อกับคนไทยท้องถิ่นมากกว่าผู้ที่ไม่เข้าร่วมกลุ่ม เนื่องจากการเข้ากลุ่มเป็นการสร้างทุนทางสังคมอย่างหนึ่ง คนญี่ปุ่นใช้ทุนทางสังคมเป็นเครื่องมือในการสร้างเครือข่ายติดต่อแลกเปลี่ยน เพื่อปรับตัวในการดำเนินชีวิตและปฏิสัมพันธ์กับคนไทย อย่างไรก็ตามยังพบว่าผู้ที่ไม่เข้าร่วมกลุ่มบางคนสามารถปรับตัวได้ดีแม้ว่าคนญี่ปุ่นกลุ่มนี้จะไม่เข้าร่วมกลุ่มแต่ก็สามารถสร้างทุนทางสังคมเองโดยผ่านรูปแบบความสัมพันธ์แบบส่วนตัว นอกจากนี้ผู้ที่มีความสามารถทางภาษา หรือมีประสบการณ์ผ่านระยะยาวมาแล้วมีข้อมูลมาก จนสามารถแปลงทุนทางภาษา และทุนทางข้อมูลเหล่านั้น เป็นทุนทางสังคมในการติดต่อแลกเปลี่ยนทั้งคนญี่ปุ่นและคนไทย

วสวัตต์ สุตินุญญาณี (2015) เสนอเรื่อง จากชนบทสู่เมือง : ปัจจัย ผลกระทบ จากการย้ายถิ่น โดยในที่นี้จะเสนอเรื่อง ผลกระทบจากการย้ายถิ่นต่อเศรษฐกิจ สังคมและสุขภาพ จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ผลกระทบจากการย้ายถิ่น ทั้งผลกระทบในแง่บวกและแง่ลบ โดยผลกระทบดังกล่าวมีผลกระทบกับผู้ย้ายถิ่น ครอบครัวของผู้ย้ายถิ่น พื้นที่ต้นทาง และของผู้อยู่ในถิ่นที่ได้รับการอพยพย้ายถิ่น หรือพื้นที่ปลายทาง โดยมีผลกระทบด้านต่าง ๆ ดังนี้ ผลทางด้านเศรษฐกิจ การย้ายถิ่นมีผลในแง่บวกและแง่ลบกับเศรษฐกิจในพื้นที่ต้นทางโดยผ่านเงินส่งกลับที่ทำให้พื้นที่ต้นทางมีการบริโภคเพิ่มขึ้น การลงทุนในพื้นที่เพิ่มขึ้น มีเงินไหลเวียนในพื้นที่ต้นทางเพิ่มมากขึ้น เศรษฐกิจมีการขยายตัวมากกว่าเดิม ครอบครัวมีเศรษฐกิจดีขึ้น แต่มีการศึกษาถึงผลในแง่ลบจากการย้ายถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั้งพื้นที่ต้นทางและพื้นที่ปลายทาง โดยกล่าวถึงช่องว่างระหว่างรายได้ของพื้นที่ต้นทางที่เป็นสังคมชนบท และปลายทางที่เป็นสังคมเมืองที่กว้างมาก อันเนื่องมาจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในเขตเมืองมีมากกว่า มีความต้องการแรงงานเพื่อที่จะขยายเศรษฐกิจสูง และถ้ามองถึงเขตชนบทที่มีผลกระทบในผลประโยชน์ของต้นทางที่เป็นสังคมเกษตร ต้องมีต้นทุนในการผลิตที่สูงกว่าที่เคยเป็นมาอันเนื่องมาจากวัตถุดิบทางการเกษตรมีราคาที่สูงขึ้น (Lili Ma, 2012) แต่ในทางตรงกันข้าม กรณีที่พื้นที่ปลายทางเป็นสังคมเมืองมีค่าครองชีพที่สูงกว่าพื้นที่ต้นทางที่เป็นสังคมชนบทมีค่าครองชีพต่ำกว่ารายได้ของผู้ย้ายถิ่นจึงไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตจึงทำให้มีการส่งเงินมาช่วยเหลือจากครอบครัวที่อยู่ในพื้นที่ต้นทาง (Reverse Remittance) เพื่อให้ผู้ย้ายถิ่นสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมเมืองได้ (Erik, 2012) นอกจากผลทางด้านเศรษฐกิจแล้ว ผลด้านสังคมจึงเป็นผลหลักที่สำคัญอีกด้านหนึ่ง การศึกษาด้านผลกระทบด้านสังคมกับการย้ายถิ่นนั้น มีผลกระทบมากมาย เช่น ปัญหาของการย้ายถิ่นของวัยแรงงานที่เป็นผู้เป็นพ่อและแม่ ที่ส่งผลกระทบต่อลูกซึ่งอยู่ห่างจากพ่อแม่ที่ย้ายถิ่น ทำให้มีปัญหาสุขภาพจิตสูงกว่าลูกที่อยู่กับพ่อแม่ (อารี จำปากลายเป็น, 2012) นอกจากนี้ปัญหาที่เกิดกับครอบครัวแล้ว ผลกระทบด้านสังคมที่เกิดขึ้นกับตัวผู้ย้ายถิ่นเองก็มีเช่นกัน เนื่องจากการย้ายถิ่นผู้ย้ายถิ่นต้องไปอาศัยอยู่ในพื้นที่ปลายทางที่มีความแตกต่างในด้านสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ กับพื้นที่ต้นทาง ทำให้ผู้ย้ายถิ่นต้องมีการปรับตัว ผู้ย้ายถิ่น บางรายที่ไม่สามารถปรับตัวได้จึงต้อง ย้ายกลับถิ่นเดิมของตน (Lili Ma, 2012 และอารี จำปากลายเป็น, 2012) แต่ถ้าผู้ย้ายถิ่นนั้นอาศัยหรือกระจุกตัว อยู่ร่วมกับผู้ย้ายถิ่นมาจากพื้นที่เดียวกัน หรือผู้ที่มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีลักษณะแบบแผนในการดำเนินชีวิตแบบเดียวกันอยู่รวมกันเป็นเครือข่าย ก็จะทำให้ผลกระทบในแง่ปัญหาลดลงแปรเปลี่ยนเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน (Walker, 2010 , อารี จำปากลายเป็น, 2012, Gullette, Gregory S. 2014 และ Raleigh, Clionadh 2014) สุดท้ายนี้เป็นผลกระทบทางด้านสุขภาพพบว่า การย้ายถิ่นโดยเฉพาะผู้หญิงที่ย้ายถิ่นเข้ามา

ทำงานในพื้นที่ที่มีความแตกต่างในด้านชีวภาพ สังคม วัฒนธรรม ที่มีความหลากหลายและแตกต่างจากพื้นที่ต้นทาง ทำให้มีปัญหาสุขภาพเกิดขึ้นโดยผู้ย้ายถิ่นที่เป็น หญิงตั้งครรภ์มีอัตราการที่เด็กตายคลอด หรือการคลอดที่ทารกเสียชีวิตสูง (Sirin, 2011) นอกจากปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผู้ย้ายถิ่นเองยังส่งผลถึงปัญหาของคนในครอบครัว และบุตรหลานของผู้ย้ายถิ่น โดยพบว่าบุตรหลานของผู้ย้ายถิ่นมีสุขภาพที่ไม่ดีโดยเฉพาะปัญหาสุขภาพจิตจะมีอัตราสูงกว่า บุตรหลานของผู้ที่ไม่ย้ายถิ่น โดยพบว่าเป็นปัญหาในด้านอารมณ์ ปัญหาด้านพฤติกรรม สมาธิสั้น และ ปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อน (อารี จำปากลาง,2012)

จากการศึกษาบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่อง การย้ายถิ่นที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยพบว่า การย้ายถิ่นที่ปรากฏนั้น ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของการย้ายถิ่นจากที่ที่มีความเจริญน้อยกว่าไปสู่ที่มีความเจริญมากกว่า กล่าวคือ การย้ายจากชนบทไปสู่เมือง ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ก็เนื่องมาจาก การต้องการเข้าไปทำงานในเมืองซึ่งเป็นงานที่คนในพื้นที่นั้น ไม่ประสงค์ที่จะทำเนื่องจากสกปรก อันตราย หรือเป็นงานใช้กำลังหนักเกินไป ซึ่งการย้ายถิ่นเข้าเมืองส่วนใหญ่เป็นเรื่องของเศรษฐกิจ เป็นการย้ายตามแหล่งอุตสาหกรรม เนื่องจากอุตสาหกรรมนั้นต้องการแรงงาน ทำให้ผู้ใช้แรงงานซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนที่อาศัยอยู่ในชนบท ย้ายถิ่นฐานมาพำนักในเมืองเพื่อทำงานนั่นเอง แต่การย้ายถิ่นนั้นนอกจากการย้ายจากชนบทเข้าเมืองแล้ว ก็ยังมีการย้ายถิ่นจากที่ที่เจริญมากกว่าไปยังที่ที่มีความเจริญน้อยกว่าหรือการย้ายจากเมืองไปยังชนบทอีกด้วย การย้ายถิ่นแบบนี้แม้จะไม่ได้มีมากเท่าการย้ายจากชนบทไปยังเมืองแต่ในปัจจุบัน การย้ายถิ่นในรูปแบบนี้ก็มีจำนวนเพิ่มขึ้น แต่ส่วนใหญ่ผู้ที่ย้ายถิ่นในลักษณะนี้จะเป็นวัยเกษียณ เนื่องด้วยเพื่อที่จะต้องอยู่ในสังคมวัยเกษียณ แออัดในเมือง จึงต้องการย้ายไปยังที่ที่สงบเพื่อใช้ชีวิตช่วยบั้นปลายของตนอย่างสงบสุข เห็นได้จากงานวิจัยที่ศึกษา คนญี่ปุ่นที่ย้ายมาอยู่ในไทย ที่เป็นที่ที่เจริญน้อยกว่าที่ต้นทางที่เขาย้ายมา แต่ด้วยกฎระเบียบที่เคร่งครัด ความหนาแน่นของประชากรทำให้เลือกที่จะมาอยู่ในเชียงใหม่ ประเทศไทยที่มีความเงียบและวุ่นวายน้อยกว่าแต่เจริญไม่เท่าญี่ปุ่นนั่นเอง จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ ผู้วิจัยจึงแบ่งภาพแทนของการย้ายถิ่นในภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki ออกเป็น 2 ลักษณะคือ การย้ายถิ่นจากชนบทไปยังเมืองและการย้ายถิ่นจากเมืองไปยังชนบทนั้นส่งผลกระทบต่อทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสุขภาพ ซึ่งมีทั้งในแง่ดีและไม่ดี นอกจากนี้การย้ายถิ่น สิ่งที่ต้องตามมาก็คือการปรับตัวนั่นเอง ในการปรับตัวการย้ายถิ่นนั้น มีทั้งคนที่ปรับตัวได้และปรับตัวไม่ได้ จากงานวิจัยของสุดปรารถนา ดวงแก้วนั้น ที่มีการนำเงื่อนไขการเข้าร่วมกลุ่มและไม่เข้าร่วมกลุ่ม เป็นเกณฑ์ในการนำเสนอกลุ่มคนที่ปรับตัวได้และปรับตัวไม่ได้ โดยผู้ที่เข้าร่วมกลุ่มกับคนในพื้นที่จะสามารถปรับตัวได้ดีกว่าผู้ย้ายถิ่นที่ไม่เข้าร่วมกลุ่ม โดยใช้การเข้าร่วมกลุ่มเป็นทุนทางสังคมอย่างหนึ่ง และใช้ทุนทางสังคมนี้เป็นเครื่องมือในการสร้างเครือข่ายติดต่อแลกเปลี่ยน เพื่อปรับตัวในการดำเนินชีวิต แต่ก็มีผู้ย้ายถิ่นที่ไม่เข้าร่วมกลุ่มแต่สามารถปรับตัวได้ดีเนื่องจากมีทุนทางด้านของภาษาหรือทุนทางข้อมูลแทน ซึ่งผู้ที่ปรับตัวไม่ได้ บางคนด้วยรายได้ที่ต่ำกว่าค่าครองชีพหรือ ไม่สามารถเข้ากับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ปลายทางที่ย้ายมานั้น บางคนก็ด้อยากกลับภูมิลำเนาของตนที่จากมา จากการศึกษาวิจัยได้นำข้อมูลมาใช้ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่จะศึกษา ลักษณะการย้ายถิ่น ผลกระทบและการปรับตัวหลังการย้ายถิ่น ซึ่งแบ่งออกเป็นผู้ที่ปรับตัวได้และผู้ที่ปรับตัวไม่ได้

2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่อง เมืองและชนบท

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2007) ได้กล่าวถึงประเด็นชีวิตความแตกต่างระหว่างเมืองและชนบทของประเทศไทยโดยมีองค์ประกอบในการชี้วัดความแตกต่างคือ การมีสุขภาพ ครอบครัวยุคใหม่ ชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ สมดุล และสังคมประชาธิปไตย

1. การมีสุขภาพ ในสังคมเมืองจะมีโอกาสเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพมากกว่าชนบทที่บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขไม่ทั่วถึงขาดสุขอนามัย รวมถึงการศึกษาที่เมืองมีโอกาสด้านการศึกษาสูงกว่าชนบท เนื่องจากชนบทยังขาดสถานศึกษา ครู และ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย

2. ครอบครัวยุคใหม่ ในเมืองมีเด็กถูกทอดทิ้งเพิ่มขึ้นแต่ผู้สูงอายุมีแนวโน้มได้รับการดูแลดีขึ้น ส่วนในชนบททั้งผู้สูงอายุและเด็กถูกทอดทิ้งให้อยู่ลำพังเพิ่มขึ้น

3. ชุมชนเข้มแข็ง ในเมืองประชากรจะแตกต่างหลากหลายและมีความร่วมมือกันน้อย เนื่องจากมีความสัมพันธ์กันแบบผิวเผิน ต่างจากชนบทที่คนในสังคมมีความสัมพันธ์ช่วยเหลือเกื้อกูลกันแบบพี่น้อง จริงใจต่อกัน

4. เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม การทำงานในเมืองจะทำอาชีพนอกภาคเกษตร มีรายได้ต่อหัวสูงแต่ค่าครองชีพก็สูงเช่นกัน ส่วนคนชนบทจะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีปัญหายากจนรายได้ต่ำไม่เพียงพอกับการใช้จ่าย

5. สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศสมดุล ในเมืองสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขปลอดภัย สาธารณูปโภคได้ แต่มีปัญหาเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อมมากกว่าในชนบท แต่ในชนบทนั้นจะมีปัญหาเรื่อง การขาดแคลนปัจจัยพื้นฐาน เช่น น้ำสะอาด เป็นต้น และมีความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติมากกว่า

6. สังคมประชาธิปไตย ประชากรเมืองจะมีความตื่นตัวทางการเมืองและใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าประชากรที่อยู่ในชนบทแต่ปัจจุบัน คนชนบทก็เริ่มตื่นตัวทางการเมืองและสิทธิการเลือกตั้งมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีประเด็นย่อยอื่น ๆ เช่น ประชากรในเมืองจะมีความหลากหลายทางเชื้อชาติมากกว่าชนบท รวมถึงมีอัตราการเกิดและการตายอยู่ระดับต่ำ ส่วนในชนบทจะมีอัตราการเกิดและการตายอยู่ในระดับสูง และในเมืองจะมีการย้ายถิ่นสูง ย้ายเข้ามาอยู่ในเมืองเป็นส่วนใหญ่แต่ในชนบทมีการย้ายถิ่นต่ำส่วนใหญ่ย้ายออกจากชนบท

ศูนย์รวมข้อมูลร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยวและวัฒนธรรมญี่ปุ่น JAPANINFO (2018) เสนอบทความเกี่ยวกับเมืองโตเกียว ผู้วิจัยพบว่าโตเกียวเป็นจุดหมายหลักของชาวญี่ปุ่นที่ต้องการทำงานในระดับนานาชาติ และเป็นพื้นที่ที่คนญี่ปุ่นที่อยู่ในเมืองเล็ก ๆ ต้องการย้ายถิ่นฐานเข้ามาอาศัยอยู่ในโตเกียวแห่งนี้ด้วยความเป็นเมืองมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเนื่องจากมีคนอาศัยอยู่จำนวนมากและเป็นชาวต่างชาติเยอะ มีความสะดวกสบายเนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครันและระบบขนส่งสาธารณะที่ดี แต่ในทางตรงกันข้ามการใช้ชีวิตในเมืองหลวงของญี่ปุ่นอย่างเมืองโตเกียวนั้น ก็ต้องเจอกับปัญหาความหนาแน่นของประชากร ผู้คนต่างเร่งรีบไปทำงาน ผู้คนมักเคร่งเครียดและถูกครอบงำด้านหน้าที่การงานอยู่ตลอดเวลา ถึงแม้จะมีระบบการขนส่งสาธารณะที่ดี แต่ด้วยประชากรที่เยอะของเมืองโตเกียวทำให้สังคมดูแออัด เช่น ในช่วงเวลาเร่งรีบรถไฟฟ้าที่เป็นระบบขนส่งสาธารณะที่คนส่วนใหญ่ใช้กัน บางทีก็คนแน่นเกิน บางทีระบบขัดข้องก็จะเป็นปัญหาได้

สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติจำกัด (2019) มองวิถีเมืองและชนบทผ่าน Big Data ของเครดิตบูโร กล่าวถึงมิติของการเข้าถึงสินเชื่อของครัวเรือนไทย พบว่าครัวเรือนในชนบทไทยยังอาจเข้าถึงสินเชื่อได้ในอัตราที่ยังไม่สูงนัก (13% เทียบกับ 34% ของครัวเรือนในเมือง) เช่น บางจังหวัดในเขตอุตสาหกรรม จังหวัดติดชายแดน และ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งส่วนหนึ่งน่าจะเป็นผลมาจากการมีหนี้สินนอกระบบ งานวิจัยที่ต้องทำต่อไปคือการเข้าใจให้ได้ว่า การเข้าถึงสินเชื่อในระบบในระดับต่ำของกลุ่มข้างต้น เกิดจากปัจจัยทางด้านอุปสงค์ เช่น ความไม่ต้องการสินเชื่อของครัวเรือนเอง หรือมีข้อจำกัดทางด้านอุปทานของตลาดสินเชื่อจนทำให้สถาบันการเงินในระบบปล่อยสินเชื่อให้ จนครัวเรือนต้องหันไปใช้หนี้นอกระบบ ซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาของเทคโนโลยีก็อาจสามารถช่วยให้ธนาคารพาณิชย์และธุรกิจ FinTech ต่าง ๆ ลดต้นทุนและได้ข้อมูลที่สำคัญในการปล่อยกู้ได้มากขึ้น ส่วนในมิติของเสถียรภาพทางการเงินของครัวเรือนไทย เราพบว่าคนในชนบทยังมีหนี้ในปริมาณที่สูงจนแก่ (โดยไม่ได้ de-leverage) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้เกษตรและสะท้อนถึงการสะสมหนี้ของเกษตรกรไทย ซึ่งส่งผลให้ครัวเรือนมีความเปราะบางและเกิดการส่งต่อหนี้สินไปให้คนรุ่นหลังแบบไม่สิ้นสุด งานวิจัยที่สำคัญต่อไปจึงต้องพยายามเข้าใจว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากฝั่งอุปสงค์ เช่นตัวเกษตรกรเองอาจไม่ได้สนใจที่จะพยายามปลดภาระหนี้ หรือเกิดจากฝั่งอุปทาน เช่น การให้สินเชื่อที่มากเกินไปของ หรือการให้สินเชื่อที่เปิดโอกาสให้เกิดการหมุนหนี้ของ SFI หรือนโยบายภาครัฐต่าง ๆ ที่ทำให้เกษตรกรต้องมีการก่อหนี้มากขึ้น ซึ่งนโยบายที่มุ่งปลดหนี้เกษตรกรอย่างเป็นระบบ ประกอบกับการกำกับดูแล SFI และการส่งเสริมความรู้และวินัยทางการเงินให้ครัวเรือนเกษตรกรจึงเป็นสิ่งจำเป็น และสุดท้ายในมิติของผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจมหภาค เราพบอีกว่าคนในเมืองมีส่วนการมีหนี้สูงโดยเฉพาะกลุ่มอายุน้อยในวัยเริ่มทำงาน โดยในปี 2017 มีถึง 78% โดยเฉพาะหนี้ที่ไม่ได้สร้างรายได้ ตลอดถึงการมีหนี้เสียสูงในผู้กู้อายุน้อยในทุกกลุ่ม โดยเฉพาะจากสินเชื่อส่วนบุคคล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเข้าถึงสินเชื่อในอนาคตของคนกลุ่มนี้เพื่อการลงทุนและการใช้จ่าย และอาจส่งผลกระทบต่อระบบและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เนื่องจากคนกลุ่มนี้เป็นคนกลุ่มใหญ่และมักจะมีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

Zoria Petkoska (2019) เสนอบทความเกี่ยวกับการทำงานในชนบท จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่าบ้านนอก หรือ 田舎 (inaka) ในภาษาญี่ปุ่น ก็เป็นอีกทางเลือกอันชาญฉลาด เนื่องจากจำนวนประชากรที่ลดลง ทำให้รัฐบาลท้องถิ่นหลายแห่งต้องหากลยุทธ์ในการดึงดูดผู้คนให้มาทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการแจกเงินของรัฐบาลในหลายจังหวัด หรือ แม้แต่การแจกบ้านร้าง หรือ อะกิยะให้ฟรี ที่เป็นกระแสข่าวไปทั่วโลกแน่นอนว่าชาวเหล่านี้ได้แพร่กระจายไปทั่วโลก และทำให้คนต่างชาติสนใจมาก ๆ แต่ในความจริงแล้วก็มีอุปสรรคหลายอย่างสำหรับชาวต่างชาติในการเป็นเจ้าของบ้านในประเทศญี่ปุ่นที่จะต้องรับมือกับค่าใช้จ่ายที่ ใช้ชีวิตในที่ที่สงบสุข เนื่องด้วยชนบทนั้นมีประชากรน้อย การเดินทางของผู้ที่อาศัยอยู่ในชนบทจึงไม่ต้องรีบ เบียดเสียดกันในรถไฟฟ้า หรือแม้แต่ในถนน หากว่าจำเป็นต้องมีการเดินทางไปทำงาน ถ้าต้องขับรถก็ไม่ต้องหงุดหงิดใจกับรถติด แคมถนนของประเทศญี่ปุ่นก็มีสภาพที่ดีมาก ๆ นอกจากนี้อาจได้รับรถยนต์ฟรีสำหรับใช้งานหรือใช้ร่วมกับผู้อื่นทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของงานที่ได้รับ เมื่ออยู่ในชนบทการเดินทางและขี่จักรยานไปทำงานอาจเป็นตัวเลือกแรก เนื่องจากการหาที่พักราคาถูกและอยู่ใกล้ที่ทำงานไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไปในชนบท และชนบทนั้นยังมีค่าครองชีพที่ถูกมากเมื่อเทียบกับโตเกียวซึ่งก็คือเมืองหลวงของญี่ปุ่น รวมถึงผู้คนก็เป็นมิตร คนในเมืองเล็ก ๆ จะมีความเห็นอกเห็นใจกันและใจเย็นกว่าคนในเมืองหลวง รวมถึงความสนใจในคนใหม่ ๆ ที่ย้ายเข้ามา และพวกเขาก็จะพาคุณไปแนะนำให้คนอื่นได้รู้จักและทำให้มีเพื่อนเพิ่มขึ้นได้ไม่ยาก นอกจากนี้จริง ๆ แล้วโตเกียวหรือเมืองใหญ่ ๆ ในประเทศญี่ปุ่น ค่อนข้างมีสภาพอากาศที่ดี เราสามารถมองเห็นท้องฟ้าสีฟ้าสดใสบางวันยังสามารถมองเห็นภูเขาไฟฟูจิได้อีกด้วย แต่ถึงกระนั้นเมืองใหญ่ ๆ ก็ยังคงมีมลภาวะและขยะมากกว่าเมืองเล็ก ๆ หรือชนบท เนื่องจากมีผู้คนอาศัยน้อยกว่าและสามารถจัดการสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายกว่า มีความเห็นของ

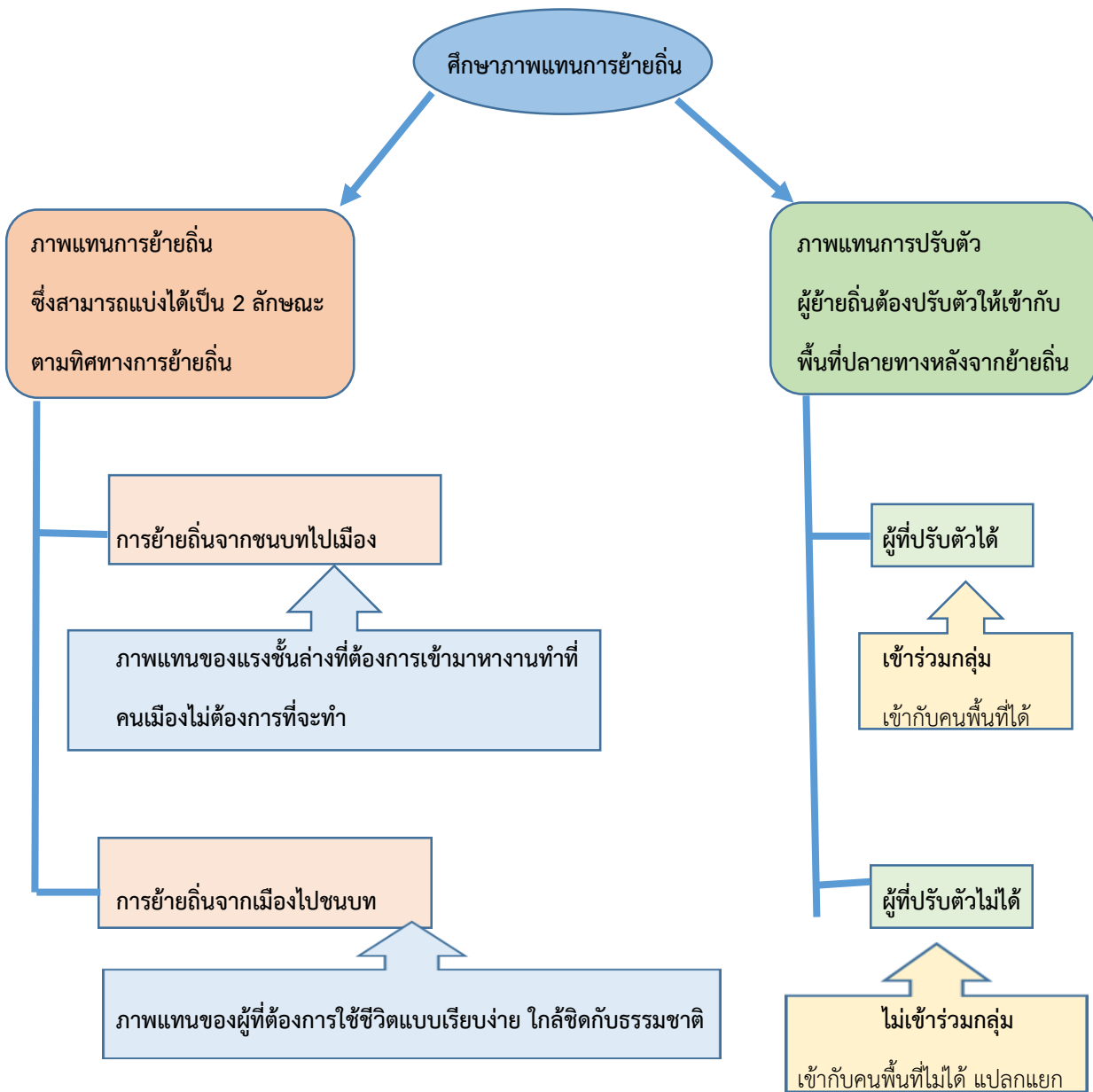
ผู้คนมากมายว่า เหตุผลที่ย้ายไปอยู่ชนบทก็เพื่อสุขภาพที่ดีขึ้น เช่น อาหารสดและอร่อยกว่า ยิ่งไปกว่านั้นยังห่างไกลจากมลพิษต่าง ๆ เช่น มลพิษทางเสียง มลพิษทางแสง เป็นต้น และถึงแม้จะเป็นเมืองชนบทแต่เมืองชนบทในญี่ปุ่นนั้นก็มีความสะอาดครบครัน แม้จะมีร้านค้าน้อยกว่า แต่มีไฟฟ้า น้ำ อินเทอร์เน็ต รวมถึงร้านอาหาร ร้านอาหาร พิพิธภัณฑ์ศิลปะที่ทันสมัยและหรูหรา ศูนย์ชุมชน และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ครบครัน หลายพื้นที่นอกเมืองใหญ่เต็มไปด้วยประวัติศาสตร์และสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ปราสาท วัด ศาลเจ้า

จากการศึกษาบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่อง เมืองและชนบทที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนี้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า เมืองเป็น สังคมที่มีความหนาแน่นทางประชากรมาก แต่ก็มีภาวะเจริญรอบด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ การปกครอง สังคมและวัฒนธรรม รวมถึงมีการคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน แต่การใช้ชีวิตในเมืองนั้นในทางเศรษฐกิจ จะสามารถแบ่งออกเป็นทางด้านอาชีพและรายได้ โดยอาชีพของคนในเมืองที่ทำนั้นจะเป็นอาชีพเฉพาะด้าน ตามความถนัดของบุคคล มีความหลากหลายในส่วนของรายได้ ก็จะมีรายได้ที่สูงกว่าชนบท แต่ค่าครองชีพก็สูงกว่าในชนบทเช่นกัน ส่วนชนบทนั้น เป็นเมืองที่มีความหนาแน่นทางประชากรน้อย ไม่แออัด ผู้คนประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจนั้นยังไม่มากเท่าในเมือง รายได้นั้นน้อยกว่าแม้ว่าค่าครองชีพจะต่ำ แต่เราก็ยังไม่เพียงพอต่อการลงทุนทำการเกษตร คนชนบทบางกลุ่มจะมีหนี้เกี่ยวกับการเกษตรเยอะแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมแล้วขาดทุน รายได้ไม่พอกับค่าใช้จ่าย ในด้านของทางสังคม เมืองจะเป็นที่ที่ผู้คนไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้ง ด้วยความเป็นเมืองที่มีการแข่งขันสูง ผู้คนถูกงานครอบคลุมนำให้ไม่ได้ไปปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นมากนัก นอกจากคนที่ทำงานอยู่ด้วยกันในบริษัท แต่ในสังคมชนบท ผู้คนจะมีความสัมพันธ์กัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เนื่องด้วยการทำการเกษตรจะมีการช่วยกัน แลกเปลี่ยนสิ่งของหรือแรงงานกันบ้าง การจากศึกษาเรื่องวิถีชีวิต การทำงาน รายได้และสภาพสังคมของสังคมเมืองและชนบทนี้เพื่อศึกษาหาความหมายและความสัมพันธ์ของเมืองและชนบทตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

2.3 กรอบแนวความคิดและการวิเคราะห์

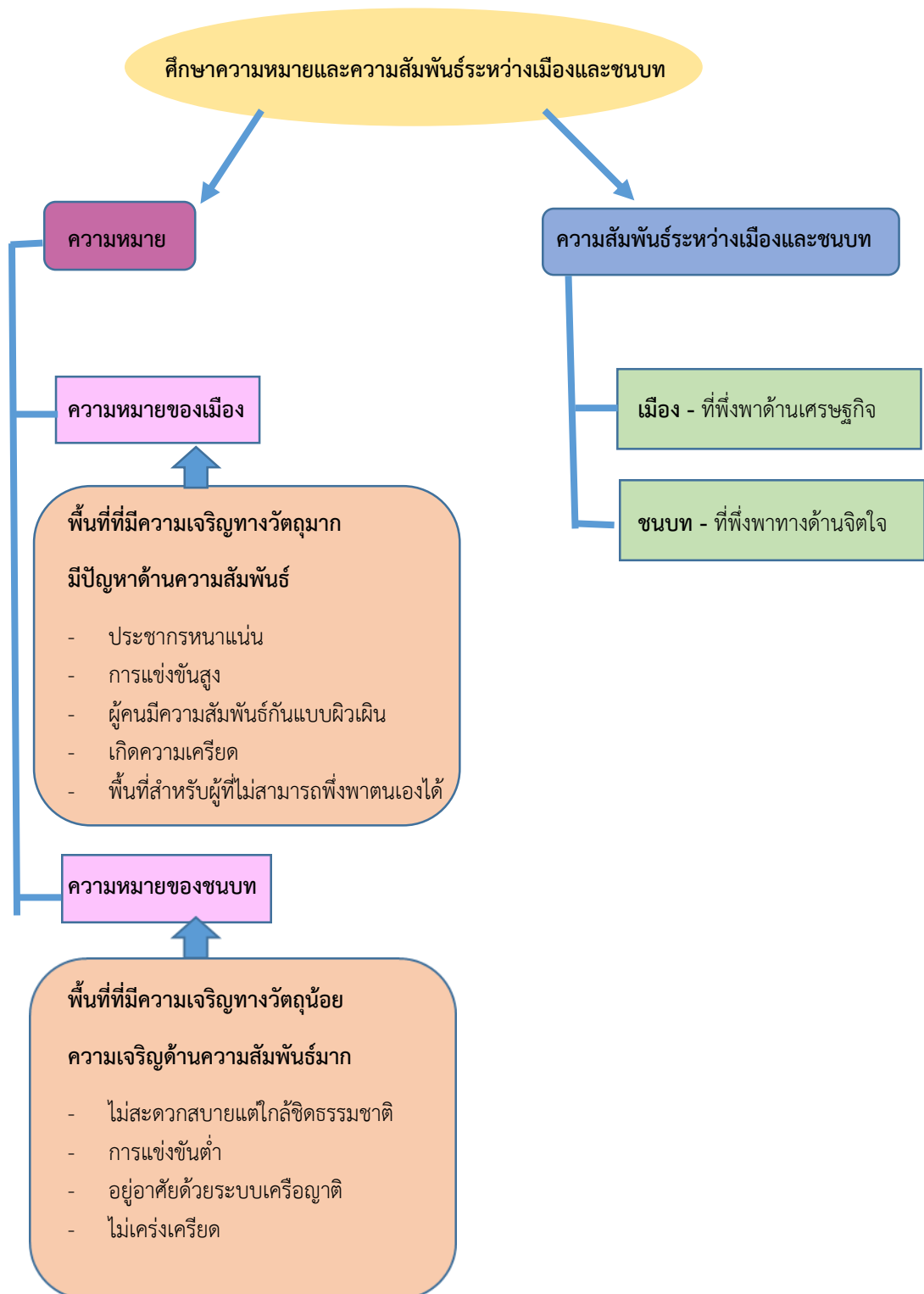
จากที่ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวความคิดทางสังคมศาสตร์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ภาพตัวแทน การย้ายถิ่นและ เมืองและชนบท ผู้วิจัยพบว่าในภาพตัวแทนของการย้ายถิ่นในภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki นั้นได้ปรากฏทิศทางการย้ายถิ่นในภาพยนตร์ 2 ลักษณะคือ การย้ายถิ่นจากชนบทไปยังเมือง และการย้ายถิ่นจากเมืองไปยังชนบท ซึ่งจากการย้ายถิ่นนั้นทำให้การปรับตัวหลังจากการย้ายถิ่น ซึ่งมีทั้งผู้ที่สามารถปรับตัวได้และไม่สามารถปรับตัวได้ ดังนั้นนอกจากจะเกิดภาพแทนของการย้ายถิ่นขึ้นแล้ว จากการย้ายถิ่นจึงปรากฏภาพแทนของการปรับตัวอีกด้วย และจากการย้ายถิ่นในภาพยนตร์ทำให้เห็นถึงลักษณะของเมืองและชนบท ที่มีความแตกต่างกัน รวมถึงเห็นความสัมพันธ์ของเมืองและชนบท ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แล้วสามารถนำมาสร้างกรอบความคิดในการวิจัย โดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

กรอบแนวความคิด

ภาพที่ 1 กรอบการศึกษาและการวิเคราะห์ของวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

กรอบแนวความคิด(ต่อ)

ภาพที่ 2 กรอบการศึกษาและการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

บทที่ 3

ภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki

ในบทที่ 3 นี้จะกล่าวถึงภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki เพื่อทำความเข้าใจภาพแทนที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อออกมา ทั้งในเรื่องการย้ายถิ่นและความหมายและความสัมพันธ์ของเมืองและชนบทผ่านตัวละครที่ย้ายถิ่นฐาน โดยจะวิเคราะห์จากตัวละคร วิถีชีวิตความเป็นอยู่ก่อนและหลังการย้ายถิ่นสังคม และสภาพแวดล้อมในภาพยนตร์ โดยใช้แนวความคิดเรื่อง ภาพตัวแทนเป็นกรอบความคิดในการวิเคราะห์ ซึ่งรายละเอียดของภาพยนตร์มีดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไป

おおかみこどもの雨と雪 (Ōkami Kodomo no Ame to Yuki) หรือมีชื่อภาษาอังกฤษว่า Wolf Children Ame and Yuki ผลิตจากค่าย Studio Chizu Madhouse กำกับและประพันธ์โดย มาโมะรุ โอะโอะซะตะ ภาพยนตร์มีความยาว 117 นาที ฉายที่ประเทศญี่ปุ่นวันที่ 21 กรกฎาคม 2012 และได้เข้าฉายในประเทศไทยในวันที่ 8 พฤศจิกายน 2012 ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับรางวัลอนิเมะยอดเยี่ยมจากหลายเวทีด้วยกัน ทั้ง Mainichi Film Award 2012, Japan Academy Prize ครั้งที่ 36, มหกรรมอนิเมะนานาชาติโตเกียว ครั้งที่ 11, รางวัลขวัญใจผู้ชมจากเวทีต่างประเทศอย่าง Oslo Films from the South 2013 และ New York International Children’s Film Festival 2013

3.2 ประเภทของภาพยนตร์

แบ่งประเภทภาพยนตร์ตามระบบการสร้าง ภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki เป็นการสร้างภาพยนตร์ด้วยระบบสตูดิโอ โดยสตูดิโอที่สร้างคือ Studio Chizu Madhouse กำกับโดย มาโมะรุ โอะโอะซะตะ เป็นภาพยนตร์แนวดราม่าและครอบครัว มีเป็นภาพยนตร์ที่คนทุกคนในครอบครัวดูได้ ส่วนใหญ่เป็นภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความผูกพันของคนในครอบครัว ความเศร้า และแฝงแง่คิดเอาไว้และเดินเรื่องแบบเรียบง่าย เน้นความรักกันของคนในครอบครัว

แบ่งประเภทภาพยนตร์ตามรูปแบบการนำเสนอ ภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki มีรูปแบบการนำเสนอแบบ Calssical Cinema กล่าวคือ เป็นภาพยนตร์ที่สร้างมาเพื่อความบันเทิงเป็นเหตุผลหลักและสาระคือสิ่งที่ซ่อนอยู่ รูปแบบของภาพยนตร์มีการเล่าอารมณ์สร้างให้คนดูมีอารมณ์ร่วมกับสิ่งที่ภาพยนตร์นำเสนอและนำคนดูเข้าไปสู่แก่นของเรื่องได้อย่างมีพลังโดยผ่านการเล่าเรื่องที่มีรูปแบบและโครงสร้างชัดเจน

แบ่งประเภทภาพยนตร์ตามเนื้อหา ภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki เป็นภาพยนตร์ประเภทดราม่าและครอบครัว จากความเชื่อโบราณตามเทพปกรณัมหรือคติชนพื้นเมืองอเมริกันว่า ‘มนุษย์หมาป่า’ เป็นสิ่งมีชีวิตครึ่งมนุษย์ครึ่งหมาป่าที่โหดร้าย น่ากลัว และออกตามล่าฆ่าผู้คน โดยเฉพาะการประทุษร้ายทางเพศต่อหญิงสาวแรกรุ่น โดยเชื่อกันว่ามนุษย์เหล่านี้จะแปลงร่างในค่ำคืนที่พระจันทร์เต็มดวง เสียงเห่าหอนของพวกมันจะนำพาให้ชาวบ้านหวาดกลัว อิทธิพลของตำนานเหล่านี้ถูกส่งตรงในรูปแบบนิทานวรรณกรรม กระทั่งสู่แผ่นฟิล์ม เราถูกหล่อหลอมให้รู้จักมนุษย์หมาป่าในรูปแบบของความน่ากลัว ชั่วร้าย หมา

ปาปรากฏตัวในฐานะตัวร้ายของนิทานไม่ว่าจะเป็นหมาป่า หรือมนุษย์หมาป่าก็ตาม จนกระทั่งผู้กำกับ มาโอะรุ โอะซะตะ ได้นึกสงสัยว่า เพราะเหตุใด ‘หมาป่า’ จึงเป็นไปได้เพียงตัวร้ายในวรรณกรรมเท่านั้น จึงได้แรงบันดาลใจและสร้างนิทานของตัวเองขึ้นมา โดยลดทอนความทรงจำสามัญของผู้คน ตัวร้ายอย่างหมาป่ากลับกลายเป็นตัวละครหลักในอนิเมชัน

3.3 เค้าโครงเรื่องและเนื้อเรื่องของภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki

เค้าโครงเรื่อง

Wolf Children Ame and Yuki เป็นภาพยนตร์แนวดราม่าและครอบครัว โดยมีการเกริ่นนำถึงตำนานของมนุษย์หมาป่าเรื่อยมาในเรื่องราวของครอบครัวชีวิตตนเอง ระหว่างแม่ฮานะและพ่อโอคามิที่เป็นมนุษย์หมาป่า ก่อนที่จะรักและลงเอยด้วยการมีลูกสองคน แต่แล้วก็มีจุดเปลี่ยนของชีวิตก็เกิดขึ้น เพราะพ่อได้มาตัวนจากไปเสียก่อน ทำให้ฮานะต้องเผชิญหน้ากับการเลี้ยงดูลูกครึ่งมนุษย์หมาป่าโดยลำพัง โดยไม่มีแม้แต่ความรู้หรือประสบการณ์เลี้ยงดูมนุษย์หรือหมาป่าเลย ทำให้ฮานะต้องพบเจอปัญหา และค่อย ๆ ดำเนินเรื่องไปสู่การคลี่คลายปัญหานั้น

เนื้อเรื่อง

ในคาบเรียนวิชาหนึ่ง ฮานะได้พบกับโอคามิ ชายหนุ่มมนุษย์หมาป่าที่เข้ามาในเมืองและเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยที่ฮานะเรียนอยู่ ซึ่งนั่งเรียนอยู่ในห้องเดียวกัน ในตอนแรกเธอมีความสนใจในตัวเขาเล็กน้อย และต่อมาเธอรบมาว่าเขาไม่ได้เป็นนักศึกษาที่นี่ ฮานะจึงคอยช่วยเหลือให้โอคามิในเรื่องของการศึกษา เช่น การพาเข้าห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ยืมเลคเชอร์ เป็นต้น วันหนึ่ง โอคามิสารภาพกับฮานะ ว่าตนเองมีเชื้อสายของหมาป่า และสามารถแปลงกายเป็นหมาป่าได้ ฮานะสามารถยอมรับในตัวตนของโอคามิได้ และทั้งสองก็รักกันแล้วตัดสินใจใช้ชีวิตร่วมกัน หลังจากใช้ชีวิตร่วมกันได้ไม่นาน ฮานะก็ตั้งครรภ์แต่ด้วยเธอกลัวว่าสังคมอาจตกใจหากเธอคลอดลูกออกมาจะมีสภาพของหมาป่า ด้วยเหตุนี้เธอก็ศึกษาการทำคลอดเองตามธรรมชาติ และในคืนที่หิมะตก เธอก็คลอดบุตรคนแรกออกมา เป็นทารกเพศหญิง ทั้งสองตั้งชื่อว่า ยูกิ (雪) และในปีต่อมา ฮานะก็คลอดทารกอีกคนเพศชาย ทั้งสองตั้งชื่อให้ว่า อาเมะ (雨) ทั้งสองสามารถแปลงกายเป็นหมาป่าได้ โดย ยูกิ มีลักษณะนิสัยดีและชอบก่อกวนใจฮานะอยู่เสมอ และมักแปลงกายในตอนที่ดีใจมาก ๆ หรืออารมณ์ไม่ดี ในขณะที่อาเมะ เกิดมาพร้อมร่างกายที่อ่อนแอ และชอบอยู่เงียบ ๆ

ไม่นานหลังจากนั้น ในวันหนึ่งโอคามิได้หายตัวไปพร้อมกับทิ้งเสบียงจากร้านสะดวกซื้อไว้ที่หน้าประตูห้อง ฮานะได้แบกลูกทั้งสองคนออกตามหาเขากลางสายฝน จนฮานะไปพบกับเจ้าหน้าที่กำลังเก็บกู้ซากของหมาป่าที่ประสบอุบัติเหตุอยู่ในลำคลอง โอคามิในร่างหมาป่าได้มองฮานะเป็นครั้งสุดท้าย และสิ้นลมหายใจ ฮานะได้สูญเสียสามีอันเป็นที่รักไปตลอดกาล

ชีวิตในการเลี้ยงลูกเพียงลำพังของฮานะลำบากมาก และต้องคอยรักษาความลับของลูก ฮานะไม่สามารถจะพาลูกเข้ารับการรักษาใด ๆ จากสถานพยาบาลเมื่อลูกป่วย เวลาออกไปด้านนอก ทั้งยูกิและอาเมะจะต้องสวมเสื้อคลุมและใส่หมวกอยู่เสมอ ซึ่งทำให้ทั้งสองคนไม่มีเพื่อน และฮานะดูจะเหนียวกับยูกิเป็นพิเศษที่ดื้อและมักไม่สามารถควบคุมตนเองได้ และเนื่องจากประวัติของยูกิและอาเมะ ทำให้ฮานะต้องเผชิญกับเจ้าหน้าที่ของสถานรับเลี้ยงเด็ก ที่มาพร้อมกับข้ออ้างว่าฮานะอาจเลี้ยงลูกได้ไม่ดีพอ เนื่องจากพบว่าไม่เคยเข้าโรงพยาบาลเลย อีกทั้งอาเมะและยูกิวัยกำลังโตสร้างความรบกวนให้กับเพื่อนบ้าน ดังนั้นฮานะจึงตัดสินใจย้าย

ออกไปอยู่ชนบทที่ห่างไกลจากความเจริญที่มีชุมชนเล็ก ๆ ทั้งสามคนอยู่อาศัยในบ้านเก่าติดภูเขาที่ไม่มีค่าเช่า เพื่อใช้ธรรมชาติปกป้องความลับของลูก ๆ พร้อมกับเลี้ยงดูทั้งสองให้เติบโตอย่างที่ทั้งสองเลือกจะเป็น ทั้งนี้ยังมีอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่ฮานะต้องเผชิญ พร้อม ๆ กับการเปลี่ยนแปลงที่ค่อย ๆ เกิดขึ้น และทำให้สายใยความผูกพันของพวกเขายิ่งงตงาม

3.4 ข้อมูลตัวละคร

3.4.1 ตัวละครที่มีการย้ายถิ่นฐาน

ฮานะ - Hana (พากย์โดย : Miyazaki Aoi)

สาวนักเรียนทุนมหาวิทยาลัยโตเกียว อายุ 19 ปี อาศัยทำงานพาร์ทไทม์ส่งเสียตัวเองเรียน ก่อนที่จะพบกับมนุษย์หมาป่า และให้กำเนิดลูก 2 คน ซึ่งทั้งคู่ต่างเป็นลูกครึ่งหมา ต่อมากันรักของฮานะเสียชีวิต เธอจึงลำบากต้องเลี้ยงลูกคนเดียวและด้วยปัญหาทางด้านสังคมและการเงิน รวมถึงฮานะต้องการให้ลูก ๆ ของเธอได้อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ฮานะจึงตัดสินใจย้ายไปอยู่ต่างจังหวัดโทยามะ ซึ่งเป็นชนบทเมืองที่มีธรรมชาติล้อมรอบ แล้ววิถีชีวิตของฮานะก็ค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไป

ภาพที่ 3 ตัวละครฮานะ

ที่มา <https://www.metalbridges.com/wolf-children/>

ยูกิ - Yuki (พากย์โดย : Nishii Yukito)

ลูกสาวคนโตของฮานะและโอกามิ เกิดในวันที่หิมะตกจึงได้ชื่อว่า ยูกิ มีนิสัยร่าเริง แข็งแรง และฉลาดตอนเด็ก ๆ ชนมากชอบแปร่งร่างเป็นหมาป่า ยูกิตอนเด็กดูเหมาะจะเติบโตเป็นสาวหมาป่ามากกว่ามนุษย์ แต่กลับเลือกจะเติบโตเป็นมนุษย์ทั่วไปแล้วปกปิดความเป็นหมาป่าของตน

ภาพที่ 4 ตัวละครยูกิ

ที่มา <https://www.metalbridges.com/wolf-children/>

อาเมะ – Ame (พากย์โดย : Kuroki Haru)

ลูกชายคนเล็กของฮานะและโอกามิ เกิดในวันที่ฝนตกจึงชื่ออาเมะ ดูบอบบางและอ่อนไหวง่าย แต่กลับเลือกเติบโตเยี่ยงวิถีเช่นเดียวกับพ่อที่เป็นหมาป่า เนื่องจากมีความสามารถคุยกับเผ่าพันธุ์เดียวกันได้ และได้รู้จักกับสัตว์ที่เป็นเหมือนอาจารย์ของเขาตัวหนึ่ง

ภาพที่ 5 ตัวละครอาเมะ

ที่มา <https://www.metalbridges.com/wolf-children/>

โอกามิ – Ogami (พากย์โดย : Osawa Takao)

ชายหนุ่มมนุษย์หมาป่าที่ใช้ชีวิตอยู่กับลุงและป้าอยู่ที่จังหวัดโทยามะ แต่ด้วยความลำบากในวัยเด็กที่ต้องคอยปกปิดความลับเรื่องตนเป็นมนุษย์หมาป่า เมื่อสอบใบขับขี่ผ่านโอกามิจึงตัดสินใจมาใช้ชีวิตตามลำพังในเมืองโตเกียว เป็นกรรมกรใช้แรงงาน คนขับรถบรรทุกและชนของ และด้วยความใฝ่รู้โอกามิได้แอบเข้าไปเรียนในมหาวิทยาลัยโตเกียวที่ฮานะเรียนอยู่ ทั้งสองตกหลุมรักกันและได้ให้กำเนิดลูกทั้งสองคน แต่น่าเศร้าที่เขาต้องเสียชีวิตกะทันหันด้วยอุบัติเหตุ ในร่างของหมาป่า และจากไปอย่างไม่มีใครเหลียวแล นอกจากฮานะ

ภาพที่ 6 ตัวละครโอกามิ

ที่มา <https://www.metalbridges.com/wolf-children/>

นिरาซากิ - Nirasaki (พากย์โดย : Kobayashi Takashi)

คุณลุงเพื่อนบ้านของฮานะ หน้าตาบูดบึ้งไม่ค่อยเป็นมิตร แต่แท้จริงใจดี และประทับใจในตัวฮานะ และคอยช่วยเหลือฮานะตอนที่ฮานะพียงย้ายมาอยู่ต่างจังหวัด

ภาพที่ 7 ตัวละครนिरาซากิ

ที่มา <https://www.metalbridges.com/wolf-children/>

3.5 วิธีการนำเสนอ

เสนอภาพยนตร์แบบตามปฏิทิน กล่าวคือเสนอตามลำดับเวลา มีการเปิดเรื่องโดยใช้เสียงบรรยายของลูกสาวคนโตยูกิ เล่าเรื่องนำถึงตำนานของมนุษย์หมาป่าเรื่อยมา จนนำมาเชื่อมโยงกับเรื่องราวของครอบครัวชีวิตตนเอง ระหว่างแม่ฮานะและพ่อโคมิตะที่เป็นมนุษย์หมาป่า ต่อมาเกิดเหตุการณ์ที่เป็นจุดเปลี่ยนของชีวิตขึ้น ทำให้ต้องเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ ตามมา เหตุการณ์เข้มข้นขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งตัวละครต้องเลือกตัดสินใจเลือกทางเดินของตัวเอง เกิดการหักมุม ต่อมาปัญหาที่ค่อย ๆ คลี่คลายลงและจบอย่างมีความสุข

3.6 สรุปท้ายบท

จากข้อมูลของภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki ทำให้ทราบถึงความเป็นมาของภาพยนตร์ ที่ผู้กำกับมีแรงบันดาลใจมาจาก ตำนานของหมาป่าและภาพแทนของหมาป่าที่ปรากฏในภาพยนตร์ ส่วนใหญ่จะเป็นตัวร้าย น่ากลัว จนเกิดความสงสัยว่าทำไมหมาป่าถึงได้เป็นตัวร้าย แล้วได้นำหมาป่ามาเป็นตัวละครหลัก ในอนิเมะชิ้นที่น่ารัก อบอุ่น และได้ทราบถึงลักษณะตัวละคร เหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่อง ทำให้ผู้วิจัย

สามารถนำข้อมูลภาพยนตร์นี้ไปวิเคราะห์หาภาพแทนการย้ายถิ่น ความหมายของเมืองและชนบท ตาม
วัตถุประสงค์ที่ 1 และ 2 ต่อไป โดยใช้แนวความคิดเรื่องภาพแทนมาประกอบการวิเคราะห์

บทที่ 4

ภาพแทนการย้ายถิ่น

ในบทที่ 4 นี้จะรวบรวมผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาพตัวแทนของการย้ายถิ่นของชาวญี่ปุ่น ที่สะท้อนผ่านภาพยนตร์ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในกรอบแนวคิดเรื่อง “ ภาพตัวแทน ” ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ของการวิจัยเรื่อง “ ภาพแทนการย้ายถิ่นกรณีศึกษาในภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki ” การวิเคราะห์ภาพตัวแทนการย้ายถิ่นนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือวิจัยคือ รายละเอียดของภาพยนตร์ และ ภาพแทนการย้ายถิ่นที่ปรากฏในภาพยนตร์นั้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ภาพแทน ได้แก่ 1. ภาพแทนการย้ายถิ่น ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นการย้ายถิ่นจากชนบทไปเมืองและการย้ายถิ่นจากเมืองไปชนบท 2. ภาพแทนการปรับตัว ซึ่งแบ่งเป็นผู้ที่ปรับตัวได้ และ ผู้ที่ปรับตัวไม่ได้

4.1 ภาพแทนการย้ายถิ่น จากการย้ายถิ่นที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ จะพบว่ามีทิศทางการย้ายถิ่น 2 ทิศทาง จากตัวละครฮานะและโอกามิ คือ การย้ายถิ่นจากชนบทไปเมืองและการย้ายถิ่นจากเมืองไปชนบท ซึ่งจากการย้ายถิ่นของฮานะและโอกามิทำให้ได้ภาพแทนของการย้ายถิ่นทั้งสองทิศทาง ดังนี้

4.1.1 ภาพแทนการย้ายถิ่นจากชนบทไปเมือง หมายถึงภาพตัวแทนของการย้ายถิ่นฐานจากพื้นที่ต้นทางที่มีความเจริญน้อยกว่าไปยังพื้นที่ปลายทางที่มีความเจริญมากกว่า ซึ่งถูกนำเสนอผ่านภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki เป็นภาพที่เกิดจากการกำหนดหรือประกอบสร้างความหมายขึ้นมาในรูปแบบของระบบสัญลักษณ์ผ่านตัวละครชื่อโอกามิ ซึ่งย้ายถิ่นฐานจากจังหวัดโทยามะ มาอยู่ที่โตเกียวเมืองหลวงของประเทศญี่ปุ่น กลายเป็นภาพตัวแทนปรากฏการณ์การย้ายถิ่นจากชนบทไปเมืองขึ้น จากภาพยนตร์จะเห็นได้ว่า จากการย้ายถิ่นของโอกามิ สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความยากจน ความลำบากรวมทั้งปัญหาเรื่องการศึกษาที่ความรู้ยังไม่สามารถเข้าถึงได้ในพื้นที่ชนบท เป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในชนบทที่อยู่ในภาคเกษตรกรรมตัดสินใจย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในภาคอุตสาหกรรมและบริการของสังคมเมือง โดยการเข้ามาในสังคมเมืองเปรียบเสมือนการเสี่ยงดวงเข้ามาเพื่อหาโอกาส หางานทำสร้างความสำเร็จก้าวหน้าให้กับตนเอง โดยที่ไม่รู้ผลลัพธ์จะเป็นอย่างไร ซึ่งจากความเป็นจริงที่ว่าแรงงานชนชั้นล่างส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ย้ายถิ่นมาจากพื้นที่ที่มีความเจริญน้อยกว่าหรือชนบทนั่นเอง จึงทำให้เราเห็นภาพของผู้ที่อาศัยในชนบทลัดถิ่นเข้ามา ทำงานในภาคอุตสาหกรรมและบริการเป็นชนชั้นล่าง แรงงานที่ยากจน ซึ่งตรงกับภาพแทนที่ภาพยนตร์นำเสนอภาพของคนย้ายถิ่นจากชนบทไปเมืองออกมา นอกจากนี้ภาพยนตร์นำเสนอภาพของการต้อนรับผู้ย้ายถิ่นของสังคมเมือง ว่าคนพื้นที่หรือคนเมืองไม่ได้สนใจว่าผู้ที่เข้ามาอยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงของตนนั้น เป็นใคร มาจากไหน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของคนในพื้นที่ ที่ไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง หรือมีความสัมพันธ์กันแบบเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มที่ทำงาน เท่านั้น กล่าวคือคนในสังคมเมืองส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กันแบบผิวเผิน นอกจากนี้ตัวละครโอกามิยังถูกนำเสนอออกมาในรูปแบบของ มนุษย์หมาป่า ซึ่งหมาป่ามีภาพแทนเป็นสัตว์ป่าที่ดุร้าย มักปรากฏเป็นตัวละครร้ายในนิทานหรือภาพยนตร์ต่าง แต่ในภาพยนตร์โอกามิมีลักษณะแตกต่างจากภาพแทนหมาป่าที่เราคุ้นเคย คือโอกามิมีลักษณะรักสงบ ไม่สูงส่งกับใคร จิตใจดี ขยัน แต่เขาก็ไม่สามารถลืมความเป็นหมาป่าหรือสัญชาตญาณการใช้ชีวิตของหมาป่าได้ และด้วยต้องการหาอาหารดี ๆ ให้ครอบครัว เขาจึงออกล่าหาอาหาร จนทำให้เขาเสียชีวิตด้วยการตกน้ำในคลองตายขณะที่อยู่ในร่างหมาป่าเพื่อล่าสัตว์มากเกินไปนั่นเองซึ่งผู้แต่งอาจต้องการสื่อถึง คนชนบทที่ไม่สามารถเข้ากับคนเมืองได้ หรือเข้ามาอยู่ก็ลำบาก เนื่องจากคนชนบทยังงังก็เป็นคนชนบท ไม่สามารถลืมถิ่นกำเนิดของตนได้ จึงเห็นได้ว่าคน

ชนบทที่ย้ายเข้ามาในเมือง มีนัยยะภาพแทนของคนจน ที่เข้ามาทำงานซึ่งคนเมืองไม่ต้องการทำ เป็นแรงงาน
ชั้นล่างที่คนเมืองไม่สนใจ

ภาพที่ 8 โลกามีตัดสินใจเข้าเมืองหลังสอบใบขับขี่ผ่าน
ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 13.27

ภาพที่ 9 โลกามี ทำงานขับรถบรรทุกและขนของ
ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 19.35

4.1.2 ภาพแทนการย้ายถิ่นจากเมืองไปชนบท หมายถึง ภาพตัวแทนของการย้ายถิ่นจากพื้นที่ต้นทางที่มีความเจริญมากกว่าไปยังพื้นที่ปลายทางที่มีความเจริญน้อยกว่า ที่ถูกนำเสนอผ่านภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki ผ่านตัวละคร ชื่อฮานะที่ตัดสินใจย้ายถิ่นฐานจากโตเกียวไปยังจังหวัดทะยามะ ซึ่งเป็นชนบทที่อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติแต่ห่างไกลจากเมืองหรือความเจริญ จากการย้ายถิ่นของฮานะได้ปรากฏภาพแทนการย้ายถิ่นจากชนบทไปเมือง แสดงให้เห็นถึงสภาพของผู้ที่มีปัญหาการใช้ชีวิตในเมือง เช่น ปัญหาการใช้ชีวิตของคนเมืองที่มีลักษณะเข้มงวด เป็นระเบียบ ซึ่งผู้ย้ายถิ่นจากเมืองไปยังชนบทส่วนใหญ่จะมีภาพแทนเป็นผู้ที่ต้องการหนีความวุ่นวายในเมือง ระเบียบที่เคร่งครัดของสังคมเมือง ไปใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ใกล้ชิดกับธรรมชาติ และประหยัดในต่างจังหวัด ถึงแม้จะไม่สะดวกเหมือนในตัวเมือง ทั้งในเรื่องของการคมนาคมที่ไม่ได้สะดวกสบาย สถานศึกษาที่อยู่ห่างไกลจากที่อยู่อาศัย และเรื่องการเงิน ที่ไม่มีรายได้มากเท่าในเมืองแต่ก็ค่าครองชีพที่ต่ำกว่า จึงสามารถดำรงอยู่ได้โดยการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพของคนท้องถิ่นส่วน นอกจากนี้ยังนำเสนอภาพของคนพื้นที่ชนบท ที่ต้อนรับ มาทำความรู้จักช่วยเหลือผู้ย้ายถิ่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กันแบบใกล้ชิด คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยไม่แบ่งแยกกว่าจะเป็นคนในพื้นที่หรือไม่ ซึ่งภาพแทนการย้ายถิ่นจากเมืองไปชนบท ดูไม่มีความคิดเห็นในทางลบต่อผู้ย้ายถิ่นเท่าในเมือง

แต่การย้ายถิ่นในลักษณะนี้ก็ทำให้เห็นถึงภาพผู้ย้ายถิ่นจากเมืองไปชนบทว่า ผู้ย้ายถิ่นนั้นต้องพบเจอกับความลำบาก ไม่สะดวกเหมือนตอนอยู่ในเมืองแต่มีคนพื้นเมืองคอยช่วยเหลือ

ภาพที่ 10 ฮานะตัดสินใจย้ายบ้าน
ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 29.29

ภาพที่ 11 ฮานะกำลังหาบ้านในต่างจังหวัด
ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 30.39

4.2 ภาพแทนการปรับตัว จากภาพยนตร์ที่ปรากฏการการย้ายถิ่น ทำให้สามารถเห็นถึงพัฒนาการการปรับตัวของผู้ย้ายถิ่นหลังจากที่ย้ายถิ่นฐานแล้ว ซึ่งสิ่งที่ผู้ย้ายถิ่นจะต้องพบเจอก็คือความต่างระหว่างพื้นที่ต้นทางและพื้นที่ปลายทาง ดังนั้นผู้ย้ายถิ่นจึงต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถเข้าถึงพื้นที่ปลายทางที่ตนย้ายถิ่นฐานไปอยู่ ซึ่งในการปรับตัวนี้ ก็มีทั้งผู้ที่สามารถปรับตัวได้และผู้ที่ปรับตัวไม่ได้ ผู้วิจัยจะเสนอภาพแทนของผู้ที่ปรับตัวหลังการย้ายถิ่น ได้แก่ ภาพแทนของผู้ที่ปรับตัวไม่ได้และภาพแทนของผู้ที่ปรับตัวได้ ดังต่อไปนี้

4.2.1 ภาพแทนผู้ที่ปรับตัวไม่ได้หลังการย้ายถิ่น หมายถึง ภาพตัวแทนของผู้ที่ย้ายถิ่นฐานแล้วไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับพื้นที่ปลายทางได้ ซึ่งจากภาพยนตร์ ภาพแทนผู้ที่ปรับตัวไม่ได้หลังจากย้ายถิ่นถูกนำเสนอผ่าน ตัวละครโอกามิ ผู้ที่ย้ายจากชนบทไปยังเมือง ซึ่งการปรับตัวของตัวละครที่ต้องเจออุปสรรคต่าง ๆ หลังจากการย้ายถิ่น เช่น การไม่สามารถเข้ากับคนเมืองได้ หรือ การที่ต้องทำงานหนักเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งไม่เพียงพอเนื่องจากค่าใช้จ่ายนั้นสูงกว่ารายรับที่ได้จากการทำงาน เป็นต้น และด้วยโอกามิมิมีลักษณะรักสงบ ไม่สูงส่งกับใคร จิตใจดี ขยัน แต่เขาก็ไม่สามารถสัมผัสความเป็นหมาป่าหรือสัญชาตญาณการใช้ชีวิตของหมาป่าได้ และด้วยต้องการหาอาหารดี ๆ ให้ครอบครัว เขาจึงออกล่าหาอาหาร จนทำให้เขาเสียชีวิตด้วยการตกน้ำในคลองตายขณะที่อยู่ในร่างหมาป่าเพื่อล่าสัตว์มากินนั่นเอง แสดงให้เห็นถึงผู้ที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้คนและสภาพแวดล้อมปลายทางที่ตนย้ายมาอยู่ได้ หรือเข้ามาอยู่ก็ลำบาก เนื่องจากไม่สามารถปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตได้ และภาพแทนคนที่ปรับตัวไม่ได้มีลักษณะอีกอย่างหนึ่ง คือ ผู้ย้ายถิ่นที่ไม่สามารถปรับตัวได้จะคบค้ากับแค่พวกกลุ่มคนที่อยู่ในสถานะเดียวกับตนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งก็คือชนชั้นแรงงานเหมือนกัน เนื่องจากผู้ย้ายถิ่นจะรู้สึกแปลกแยกจากคนเมือง รู้สึกว่าตนนั้นแตกต่างไม่สามารถเข้ากันได้

ภาพที่ 12 โอกามิทำอาชีพขับรถบรรทุก
ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki นาทีที่ 16.57

ภาพที่ 13 โอกามิเสียชีวิตในร่างหมาป่า
ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki นาทีที่ 19.37

4.2.2 ภาพแทนผู้ที่ปรับตัวได้หลังการย้ายถิ่น หมายถึง ภาพตัวแทนของผู้ที่สามารถปรับตัวได้ หลังจากการย้ายถิ่น ซึ่งผู้ย้ายถิ่นสามารถเข้ากับคนพื้นที่ได้ ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข โดยภาพยนตร์ได้เสนอภาพแทนของผู้ที่สามารถปรับตัวได้หลังจากการย้ายถิ่น ผ่านตัวละครฮานะที่สามารถใช้ชีวิตอยู่ในพื้นที่ที่ต้นเลือก ย้ายถิ่นฐานมาอาศัยอยู่ได้อย่างมีความสุข เห็นได้จากฉากที่ตัวละครฮานะพยายามปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของตน เช่น จากการเดินห้างสรรพสินค้ามาจ่ายตลาดซื้อของจากร้านขายของชำ การเปลี่ยนอาชีพจากงานบริการ ภาคอุตสาหกรรมมาประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรม เป็นต้น นอกจากนี้ฮานะ ยังนำเสนอภาพแทนของผู้ที่ปรับตัวได้ด้วยการเข้าสังคมกับคนพื้นที่อีกด้วย ซึ่งหากผู้ย้ายถิ่นมีปฏิสัมพันธ์กับคนพื้นที่ ก็จะมีคนคอยแนะนำช่วยเหลือในการปรับตัว ทั้งเรื่องของ การประกอบอาชีพและการใช้ชีวิต ดังนั้นการเข้าร่วมกลุ่มจึงถือเป็นทุนทางสังคมรูปแบบหนึ่ง

ภาพที่ 14 ฮานะแบ่งปันผลผลิตกับชาวบ้าน

ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 51.00

ภาพที่ 15 ฮานะซื้อของในห้างสรรพสินค้า

ภาพที่ 16 ฮานะซื้อของในร้านขายของชำ

ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 04.50 และ นาทีที่ 34.54

4.3 สรุปท้ายบท

กรณีศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki นั้น ผู้วิจัยได้นำตัวละคร ฮานะและ โอคามิ มาเป็นสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์หาความหมายของภาพแทนของการย้ายถิ่น โดยผู้วิจัยได้กำหนดการย้ายถิ่นฐานออกเป็น 2 ทิศทางคือ การย้ายถิ่นฐานจากชนบทไปเมืองและการย้ายจากเมืองไปชนบท ซึ่งการย้ายถิ่นฐานจากชนบทไปเมือง มีภาพแทนการย้ายถิ่นที่มีลักษณะ ของผู้ย้ายถิ่นที่ต้องการเข้ามาหางานทำ เพื่อเพิ่มรายได้หรือฐานะทางสังคมของตน โดยส่วนใหญ่ผู้ที่ย้ายถิ่นในลักษณะนี้จะเป็น ชนชั้นแรงงานจากต่างจังหวัด เสียดวงเข้ามาหางานทำในเมือง ส่วนการย้ายถิ่นจากเมืองไปยังชนบทจะมีภาพแทนของผู้ที่ต้องการความสงบ ใช้ชีวิตเรียบง่ายอยู่กับธรรมชาติ และจากการย้ายถิ่นทำให้ผู้ย้ายถิ่นต้องปรับตัว เนื่องด้วยแต่ละพื้นที่ก็จะมี ความแตกต่างกัน ผู้ย้ายถิ่นจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ เพื่อให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ อย่างมีความสุข สามารถเข้ากับผู้คนในสังคมใหม่ได้ ไม่แปลกแยก ส่วนคนที่ไม่สามารถปรับตัวได้ ก็จะมี ความสุข มีปัญหาในการใช้ชีวิตกับสภาพแวดล้อมใหม่ที่ต่างไปจากเดิม บางคนอาจจะรู้สึกแปลกแยกจากคนใน สังคม บางคนทนไม่ได้ต้องกลับไปยังพื้นที่ต้นทางที่ย้ายมา ซึ่งหลังจากผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมแล้ววิเคราะห์ หาความต่างระหว่างผู้ที่ปรับตัวได้ และผู้ที่ปรับตัวไม่ได้ ผู้วิจัยได้พบว่า การเข้าร่วมกลุ่มและไม่เข้าร่วมกลุ่ม เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความต่างในการปรับตัว โดยการเข้าร่วมกลุ่มจะทำให้สามารถทำให้ปรับตัวได้ดี การเข้าร่วมกลุ่มถือเป็นการสร้างทุนทางสังคมนรูปแบบหนึ่งที่คนญี่ปุ่นใช้เป็นเครื่องมือ ในการสร้างเครือข่าย ติดต่อกัน แลกเปลี่ยนเพื่อปรับตัวในด้านสังคม

บทที่ 5

ความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท

ในบทที่ 5 นี้จะกล่าวถึงความหมายของเมืองและชนบทที่ถูกนำเสนออยู่ในสื่อภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki โดยตีความจากลักษณะของเมืองและชนบทที่ภาพยนตร์ได้นำเสนอ ทั้งฉาก โทนสี และบทพูดของตัวละคร และผ่านโลกทัศน์ของตัวละครหลัก ได้แก่ โอคามิและฮานะ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท โดยใช้แนวความคิดเรื่อง ภาพตัวแทน เป็นกรอบในการวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ของการวิจัย จากผลการวิเคราะห์มีรายละเอียด ดังนี้

5.1 ความหมายของเมืองและชนบท

5.1.1 ความหมายของเมือง ในการวิเคราะห์หาความหมายของเมือง ผู้วิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อตีความความหมายของคำว่าเมืองที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อ ได้แก่ **ลักษณะของเมืองที่ปรากฏในภาพยนตร์ทางบทพูด การใช้โทนสี ฉาก และ โลกทัศน์ของตัวละครที่มีต่อเมือง**

5.1.1.1 ลักษณะของเมืองที่ปรากฏในภาพยนตร์ มีลักษณะดังต่อไปนี้ เมืองเป็นพื้นที่ที่มีความเจริญ ไม่ว่าจะเป็นในด้านของเศรษฐกิจหรือเทคโนโลยี ด้วยเหตุผลนี้ทำให้ในเมืองมีประชากรอาศัยอยู่เยอะ ฉากในเมืองจะมีผู้คนหนาแน่น ประชากรที่ปรากฏในภาพยนตร์ฉากในเมืองส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยรุ่นและวัยทำงาน

ภาพที่ 17 วิถีชีวิตตอนเช้าของผู้คนในเมือง

ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki นาทีที่ 01.59

ภาพยนตร์ที่มีฉากพื้นหลังในเมืองเป็นฉากที่มีสภาพแวดล้อมที่รอบล้อมไปด้วยตึกสูง บ้านเรือนที่อาศัยเป็นตึกอพาร์ทเมนต์ การคมนาคมที่สะดวกสบายและมีทางเลือกหลากหลาย ทั้งรถไฟใต้ดิน รถยนต์ส่วนตัว รถขนส่งประจำทางสาธารณะ และ จักรยาน มีไฟส่องสว่างในตอนกลางคืน ทั้งไฟตามตึกสูงและไฟประดับตกแต่งสีส้มตามสองข้างทางถนน

ภาพที่ 18 สภาพแวดล้อมในเมืองที่เต็มไปด้วยตึก
ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 09.33

ภาพที่ 19 แสงไฟตอนกลางคืนในเมืองหลวง
ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 08.32

สื่อภาพยนตร์ปรากฏอาชีพที่หลากหลายที่แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำในสังคมเมือง ที่มีทั้งผู้ที่ประกอบอาชีพที่ได้ค่าตอบแทนน้อย ใช้แรงงานหนัก เช่น พนักงานขนของ คนงานขับรถบรรทุก เป็นต้น ไปจนถึงอาชีพที่มีหน้าตาในสังคมหรืออาชีพที่ได้ค่าตอบแทนสูง เช่น อาชีพหมอ อาชีพครู เป็นต้น

ภาพที่ 20 อาชีพครูและพนักงานรับจ้างขนของ
ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 02.56 และนาทีที่ 05.27

การอาศัยอยู่ในเมืองยังมีความเคร่งครัด มีกฎระเบียบปรากฏอยู่ในฉาก เช่น การห้ามเลี้ยงสัตว์ภายในบริเวณที่พักอาศัย และ การมีหน่วยงานสถานสงเคราะห์ดูแลเด็กคอยดูว่าเด็กฉีควัคซีนครบหรือไม่ คอยดูแลตรวจสุขภาพเด็ก เป็นต้น เป็นกฎระเบียบที่ต้องทำตาม หากฝ่าฝืนไม่ทำตามกฎก็จะไม่สามารถอยู่ได้

ภาพที่ 21 ห้ามเลี้ยงสัตว์ในที่พักอาศัย

ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 27.43

ภาพที่ 22 สถานสงเคราะห์ดูแลเด็กส่งคนมาตรวจลูกของฮานะ

ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 28.12

นอกจากเมืองจะมีภาพที่สื่อถึงความเจริญ ความเป็นระเบียบแล้ว ในทางตรงกันข้าม จากสีฉากที่ส่วนใหญ่แล้วประกอบด้วยสีพื้น ๆ เรียบ ๆ เช่น สีเทาหรือสีน้ำตาล นั้นให้ความรู้สึกถึงความเหงา ความสะอาด มีระเบียบ และอารมณ์ตัวเอกของภาพยนตร์ โอคามิ ที่เข้ามาอยู่ในเมืองเพื่อหลบซ่อนตัวจากผู้คน เนื่องจากผู้คนในเมืองใช้ชีวิตต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจใครรอบข้างมากนัก ยิ่งส่งผ่านอารมณ์เหงาให้กับความเป็นเมืองยิ่งขึ้น

ภาพที่ 23 โอกามิเข้ามาในเมืองเพื่อซ่อนตัวจากผู้คน
ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 13.29

5.1.1.2 โลกทัศน์ของตัวละครที่มีต่อเมือง ภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki นั้นได้ชี้ให้เห็นว่าเมืองไม่ได้มีแต่ด้านดีเสมอไป ซึ่งสามารถแบ่งโลกทัศน์ที่ตัวละครมีต่อเมืองได้ดังนี้

5.1.1.2.1 โลกทัศน์คู่ตรงข้าม

5.1.1.2.1.1 โลกทัศน์ด้านบวก ในมุมมองของโอกามิ เมืองถือว่าเป็นไปในทางบวกก็ได้ เนื่องจากโอกามิต้องการมีความรู้และไม่ชอบความลำบากในชนบท เขาจึงตัดสินใจย้ายเข้ามาในเมืองเพื่อหางานที่มีรายได้สูงกว่าในชนบท และเพื่อที่จะได้เข้าไปนั่งเรียนในมหาวิทยาลัย เนื่องจากเมืองเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและความรู้ โอกามิรู้สึกมีความสุขที่จะอยู่ในเมืองมากกว่าชนบท แม้ว่าเขาจะไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เข้ากับพื้นที่เมืองได้ก็ตาม แต่จากการอาศัยอยู่ในเมือง เมืองก็ทำให้เขาได้พบกับฮานะ สร้างครอบครัวและมีรายได้ที่มากพอที่จะสามารถเลี้ยงดูครอบครัวแม้ต้องทำงานหนัก โอกามิเลือกที่จะมาอยู่ในเมืองเพราะคิดว่าพื้นที่นี้เหมาะสมกับตนเอง และจุดประสงค์ของโอกามิอีกอย่างหนึ่งคือ การหลบซ่อนตัวจากผู้คน ซึ่งเมืองก็ถือเป็นพื้นที่ที่ตรงตามจุดประสงค์ของโอกามิเนื่องจากสังคมเมืองไม่สนใจคนรอบข้าง มีความสัมพันธ์กันแบบผิวเผินเท่านั้น

5.1.1.2.1.2 โลกทัศน์ด้านลบ ในมุมมองของฮานะ เมืองเป็นไปในทางลบมากกว่าทางบวกแม้ฮานะจะอาศัยอยู่ในเมืองแต่เดิมก็ตาม โดยฮานะต้องอาศัยอยู่ตัวคนเดียวในเมืองตั้งแต่เด็ก พึ่งพาตนเองมาตลอด ทำงานพาร์ทไทม์ส่งเสียตัวเองเรียน จนมาเจอโอกามิแต่เมืองก็ได้พรากโอกามิคนรักของฮานะไป และด้วยกฎระเบียบที่เคร่งครัด พื้นที่ที่มีจำกัด และรายได้ที่ไม่พอใช้จ่ายเพราะโอกามิคนหารายได้ไม่อยู่แล้ว จึงทำให้ครอบครัวไม่มีรายได้พอที่จะอาศัยอยู่ในเมืองที่มีค่าครองชีพสูง ทำให้ฮานะคิดว่าเมืองไม่เหมาะสำหรับตนและลูก ๆ จึงตัดสินใจย้ายไปอยู่ในชนบท

5.1.1.2.2 โลกทัศน์ที่มีทั้งบวกและลบ โอกามิผู้ที่มีมุมมองต่อเมืองในด้านบวกแต่ถึงอย่างนั้นเขาก็ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในเมืองได้อย่างปลอดภัย ถึงแม้ว่าเมืองในภาพยนตร์จะเผยให้อยู่ในรูปแบบของพื้นที่ที่มีความเจริญทางวัตถุมาก สะดวกสบาย แต่ก็ไม่ใช่ทุกคนที่จะสามารถอยู่ในเมืองอย่างมีความสุขได้ เป็นพื้นที่ที่ผู้อยู่อาศัยจะต้องทำตามระเบียบทางสังคมและสามารถเข้ากับสภาพแวดล้อมในเมืองได้ ด้วยความเป็นระเบียบในสังคมทำให้เกิดความเครียดและจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในเมืองที่ไม่ค่อยปรากฏให้เห็น ทำให้เมืองให้ความรู้สึกเหงา การอยู่ตัวคนเดียวในสังคม การใช้ชีวิตแบบอหิสรณะได้แค่ในบ้าน

หรือมีความสัมพันธ์กันแค่กับคนในครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน เมืองจึงดูเป็นพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้ยากแต่หากผู้ที่สามารถปรับตัวได้แล้วก็จะสามารถอยู่ในเมืองได้อย่างไม่มีปัญหา

5.1.1.2.3 โลกทัศน์ที่ให้น้ำหนักไปในทางใดทางหนึ่ง : โลกทัศน์ด้านลบ

การที่โอบกามีไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในเมืองได้อย่างปลอดภัย แม้เขาจะมีมุมมองที่ดีต่อเมืองและชอบชีวิตที่อาศัยอยู่ในเมืองก็ตาม แต่ด้วยความเป็นเมืองและสัญชาตญาณความเป็นมนุษย์หมาป่าหรืออาจกล่าวได้ว่าความเป็นคนชนบท ด้วยพฤติกรรมเดิม ๆ ของตนที่เคยทำตาม ความเคยชินแม้จะอยู่ในพื้นที่ใหม่แต่ก็ไม่อาจลืมความเป็นตัวตนของตนเองได้ ทำให้ไม่สามารถใช้ชีวิตอย่างปลอดภัย หรือไม่สามารถเข้ากับคนพื้นที่ได้ และสถานะที่แม้จะเป็นคนเมืองเองแต่กลับเลือกไปใช้ชีวิตอยู่ในชนบท ด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ ในเมือง ทั้งเรื่องบ้าน ค่าใช้จ่าย การห้ามส่งเสียงดังแม้จะมีลูกเล็ก เป็นต้น ดังนั้น จากมุมมองของโอบกามีและสถานะที่แม้จะโลกทัศน์ต่อเมืองต่างกัน แต่โอบกามีที่มีโลกทัศน์ที่ดีต่อเมืองยังไม่สามารถอยู่ในพื้นที่เมืองได้อย่างปลอดภัย ดังนั้น เมืองจึงมีลักษณะเป็นพื้นที่เฉพาะ ที่ผู้อยู่อาศัยต้องพึ่งพาตนเองได้ และต้องปรับตัวให้เข้ากับเมืองเสมอ และจากการที่โอบกามีมาอยู่ในเมืองเพื่อต้องการหลบซ่อนตัวจากผู้คนและสถานะที่อาศัยตามลำพังมาตั้งแต่เด็ก ทำให้เกิดภาพความเหงา โดดเดี่ยวอีกด้วย

5.1.2 ความหมายของชนบท ในการวิเคราะห์หาความหมายของเมือง ผู้วิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อตีความความหมายของคำว่าชนบทที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อ ได้แก่ **ลักษณะของเมืองที่ปรากฏในภาพยนตร์ทางบทพูด การใช้โทนสี ฉาก และ โลกทัศน์ของตัวละครที่มีต่อเมือง**

5.1.2.1 ลักษณะของชนบทที่ปรากฏในภาพยนตร์ ภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki มีฉากที่อยู่ในชนบทหลายฉาก แสดงให้เห็นถึงลักษณะของชนบทดังต่อไปนี้ ชนบทจะอยู่รายล้อมด้วยธรรมชาติ ฉากจะปรากฏสีที่สดและสว่าง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสีเขียว ที่มาจากต้นไม้ใบหญ้าและภูเขา และสีฟ้าของท้องฟ้า และแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ส่วนในช่วงฤดูหนาวตามพื้นหรือภูเขาก็มักจะถูกปกคลุมไปด้วยหิมะสีขาว และแหล่งธรรมชาติที่ปรากฏในชนบท มีทั้งภูเขา ป่าไม้ น้ำตก แม่น้ำลำธาร รวมถึงสัตว์ที่ปรากฏให้เห็นหลายชนิด เช่น หมู กระต่าย งู เป็นต้น

ภาพที่ 24 สถานะเจอหมูในป่า

ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 1.36.38

ภาพที่ 25 แหล่งน้ำและภูเขา ธรรมชาติ
ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 1.21.29

ในด้านการคมนาคมนั้นมีลักษณะไม่สะดวกสบาย สถานศึกษาจะอยู่ห่างไกลจากที่พักอาศัย ทำให้ต้องเดินทางไกลแต่ถนนที่ปรากฏเป็นถนนเล็ก ๆ ที่ทำมาจากดิน สองข้างทางก็เป็นทุ่งนาปลูกพืชทางการเกษตร ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้รถบรรทุกหรือนั่งรถบัส หรือรถยนต์ที่มีขนาดใหญ่ในการเดินทางเนื่องจากถนนที่ไม่ดีและต้องขับทางไกล ถ้าเดินทางใกล้ ๆ ก็จะใช้จักรยานในการเดินทาง

ภาพที่ 26 พนักงานจัดสรรหาที่อยู่แนะนำการเดินทางไปโรงเรียนให้กับฮานะ
ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 30.05

ภาพที่ 27 อะเมะนั่งรถบัสไปโรงเรียน
ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 1.06.05

การอาศัยอยู่ในชนบทนั้น ประชากรจะไม่หนาแน่น และอาศัยอยู่ในบ้านที่มีลักษณะเป็นบ้านชั้นเดียว มีพื้นที่กว้างโล่ง และสังคมในชนบทนั้นจะปรากฏความสัมพันธ์กันแบบเครือญาติ คอยช่วยเหลือ พึ่งพาซึ่งกันและกัน ไม่มีกฎระเบียบที่เคร่งครัด ใช้ชีวิตได้อย่างอิสระ และประชากรที่ปรากฏส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยผู้สูงอายุ

ภาพที่ 28 บ้านของฮานะ

ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 30.40

ภาพที่ 29 ชาวบ้านมาพูดคุยและนำของมาฝากฮานะและลูก ๆ

ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 1.06.05

อาชีพที่ปรากฏในภาพยนตร์ ในฉากชนบท ก็จะเป็นอาชีพทางเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ มีอาชีพอื่นปรากฏบ้างเล็กน้อย เช่น ผู้ดูแลสวนสัตว์ ไกด์ เป็นต้น แต่ส่วนใหญ่ก็จะทำสวน ทำนา ปลุกผักกินเองและนำไปแบ่งกันกับชาวบ้าน แลกเปลี่ยนผลผลิตกัน

ภาพที่ 30 ชาวบ้านกำลังทำนากัน

ที่มา จากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuli นาทีที่ 37.16

5.1.2.2 โลกทัศน์ของตัวละครที่มีต่อชนบท ภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki นั้นได้ชี้ให้เห็นว่าชนบทไม่ได้เป็นพื้นที่ที่ไม่เจริญอย่างเดียว ชนบทยังมีด้านดีด้วย ซึ่งสามารถแบ่งโลกทัศน์ที่ตัวละครมีต่อเมืองได้ดังนี้

5.1.2.2.1 โลกทัศน์คู่ตรงข้าม

5.1.2.2.1.1 โลกทัศน์ด้านบวก ในมุมมองของฮานะ ฮานะชอบพื้นที่ชนบทมากกว่าในเมือง ฮานะเป็นคนเมืองแล้วย้ายมาอยู่ที่ชนบทแม้ว่าในตอนแรกจะลำบากจากการปรับตัว การเปลี่ยนอาชีพ ต้องมาทำอาชีพเกษตรกร ปลูกพืชกินเอง แต่ว่าฮานะก็มีคนในชนบทคอยช่วยเหลือ สอนการปลูกพืชและแลกเปลี่ยนผลผลิต คอยช่วยเหลือกันตลอด รวมถึงสภาพแวดล้อมของชนบทที่มีความสงบ ร่มรื่นและไม่วุ่นวาย มีพื้นที่ให้ลูก ๆ ได้วิ่งเล่นโดยไม่ต้องกลัวอันตรายใด ๆ ถึงแม้ว่าฮานะต้องทำงานไปด้วยเลี้ยงลูกไปด้วย แต่ก็มีความสุขมากกว่าอยู่ในเมือง แม้ตอนลูกของเธอได้ออกไปใช้ชีวิตตามทางของตัวเองแล้ว ฮานะก็ยังเลือกที่จะใช้ชีวิตเรียบง่ายอยู่ชนบทต่อไป

5.1.2.2.1.2 โลกทัศน์ด้านลบ ในมุมมองของโอกามิ ซึ่งเป็นคนพื้นที่ชนบท ที่อาศัยอยู่กับญาติของเขามาตั้งแต่เกิด แต่เขาได้บอกว่า ชีวิตในตอนเด็กของเขานั้นลำบาก และยังต้องคอยปกปิดความลับที่ตนเป็นมนุษย์หมาป่าจากชาวบ้าน จึงเห็นได้ถึงมีความสุขในพื้นที่ชนบท อาจด้วยเพราะคนในพื้นที่ที่อยู่อาศัยกันด้วยระบบเครือญาติ ทำให้เขารู้สึกอึดอัดและกลัวว่าความลับของเขาจะถูกเปิดเผย นอกจากนี้ โอกามิยังรู้สึกว่าการอยู่ชนบทนั้น เขาสามารถเข้าถึงความรู้ยากอีกด้วย เขาจึงเลือกที่จะเข้ามาอาศัยอยู่ในเมืองแทน

5.1.2.2.2 โลกทัศน์ที่มีทั้งบวกและลบ ชนบทแม้จะเป็นพื้นที่ที่ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย เป็นพื้นที่ห่างไกลความเจริญทางเทคโนโลยี สถานศึกษาอยู่ไกลจากพื้นที่อยู่อาศัยและส่วนใหญ่ประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรม ซึ่งต้องใช้แรงงานหนัก เหนื่อยและได้ค่าตอบแทนน้อย แต่ชนบทก็เป็นพื้นที่ที่มีความเจริญในด้านของความสัมพันธ์ ผู้คนเป็นมิตร คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่กับด้วยระบบเครือญาติ จึงมีการแข่งขันต่ำ ไม่กดดัน และมีการแลกเปลี่ยนผลผลิตซึ่งกันและกัน ใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายไม่รีบร้อน รวมถึงค่าครองชีพในชนบทนั้นต่ำ และชนบทยังให้ความรู้สึกสงบ ปลอดภัยและสบายใจ รวมถึงเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติอีกด้วย

5.1.2.2.3 โลกทัศน์ที่ให้น้ำหนักไปในทางใดทางหนึ่ง : โลกทัศน์ด้านบวก

จากการที่ฮานะที่ใช้ชีวิตอยู่ตัวคนเดียวในเมืองมาตลอด แต่เลือกที่จะมาใช้ชีวิตในชนบทกับลูก ๆ ถึงแม้จะลำบากกว่าในเมือง เนื่องจากสถานศึกษาอยู่ไกล และต้องทำงานไปด้วยเลี้ยงลูกไปด้วย ทำให้เห็นถึงด้านบวกของชนบทว่า ชนบทนั้นแม้มีความเจริญทางวัตถุแต่มีความเจริญทางด้านความสัมพันธ์มาก ฮานะไม่ได้อยู่ตัวคนเดียวเหมือนเมื่อก่อน มีทั้งลูก ๆ และชาวบ้านที่คอยช่วยเหลือ สอนการปลูกพืช แบ่งปันผลผลิต และ ชนบทยังทำให้จิตใจของฮานะสงบ ฮานะได้ใช้ชีวิตเรียบง่ายในชนบทอย่างมีความสุข รวมถึงเงินกันถุงที่โอกามิหาไว้ให้ก่อนจะเสียชีวิตไป ก็ทำให้ฮานะสามารถใช้ชีวิตอยู่ในชนบทได้อย่างเพียงพอ แต่หากอยู่ในชนบทต่อเงินกันถุงคงจะหมดในไม่ช้าเนื่องจากค่าครองชีพในเมืองนั้นสูง แม้ตอนนั้นทายชีวิตของฮานะก็ยังเลือกที่จะใช้ชีวิตเรียบง่ายอยู่ในชนบท ในส่วนของโอกามิ ผู้ที่เป็นคนชนบทแต่เลือกที่จะไปอยู่ในเมือง แต่ด้วยความเป็นชนบท เขาไม่สามารถถวิลหาความเป็นชนบทได้

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท

เมืองและชนบทถึงแม้จะมีความต่างกัน แต่เมืองและชนบทก็มีความสัมพันธ์กันแบบพึ่งพาอาศัยกัน มีการถ่ายโอนแรงงาน วัตถุดิบหรือผลผลิตซึ่งกันและกัน ตามที่ในแต่ละพื้นที่ต้องการ การโอนถ่ายแรงงานหรือการย้ายถิ่นของประชากรเป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างเมือง ลักษณะที่ต่างกันทางสังคมทำให้ มีการแลกเปลี่ยนกันเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกัน

นอกจากนี้เนื่องจากเมืองเป็นพื้นที่ทางเศรษฐกิจ เป็นภาคอุตสาหกรรมและบริการ จึงต้องการแรงงานเยอะ และในเมืองยังมีอาชีพหลากหลายที่ได้ค่าตอบแทนสูงกว่าชนบท ด้วยเหตุนี้คนชนบทที่ต้องการหารายได้จึงต้องการมาทำงานในเมืองเยอะ ดังนั้นเมืองจึงเป็นที่พึ่งพาทางด้านเศรษฐกิจสำหรับผู้ที่ต้องการรายได้ที่มากขึ้นหรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เช่น การที่โอกามิเลือกที่จะเข้ามาพึ่งพาเมืองเพื่อหางานทำ หนีความยากลำบากในวัยเด็กที่อาศัยอยู่ในชนบท สังเกตได้จากบทพูดดังต่อไปนี้

“ พ่อได้รับการเลี้ยงดูจากญาติที่ไม่รู้เรื่องราวและพบกับความยากลำบากในวัยเด็ก หลังจากทีพ่อสอบผ่านใบขับขี่ พ่อมาที่เมืองใหญ่เพื่อหางานทำ” - ยูกิ กล่าวถึงโอกามิผู้เป็นพ่อ

และในส่วนของชนบท ซึ่งถือเป็นพื้นที่พึ่งพาทางด้านจิตใจ เนื่องจากสภาพแวดล้อมของชนบทที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติจึงให้ความรู้สึกถึงความสงบ ไม้รุ่มววย และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อยู่กันแบบครอบครัว ผู้คนเป็นมิตร และไม่มีกฎระเบียบเคร่งครัด จึงทำให้ผู้คนที่ต้องการหนีความวุ่นวายในเมืองหรือต้องการความสบายใจ ใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายจึงเลือกที่จะมาพักเที่ยวพักผ่อน บ้างก็ย้ายมาอยู่อาศัยแบบถาวร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคนในสูงอายุ แต่ในภาพยนตร์ฮานะซึ่งอยู่ในวัยทำงานแต่ก็เลือกที่จะมาอยู่ชนบทเพื่อที่จะให้ลูกของเธอได้อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ เพื่อให้ลูกได้ค้นหาวិถีชีวิตของตัวเองว่าลูกของเธออยากจะทำอะไรเป็นมาหาหรือว่ามนุษย์กันแน่ ยกตัวอย่างบทพูดในฉากที่แสดงให้เห็นว่าฮานะเลือกที่จะอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ มากกว่าความสะดวกสบายในเมือง เช่นบทพูดดังต่อไปนี้

“ปลุกผักกินเองนี่ยากจริง ๆ แค่ว่าทำตามหนังสือไม่พออะคะ แต่ว่าที่นี่สวยงามมากแวดล้อมด้วยธรรมชาติ ” – ฮานะพูดกับลุงนิราซากิ

“สภาพแวดล้อมเหมาะแก่การเลี้ยงเด็ก แต่ชีวิตในเมืองสะดวกสบายกว่ามาก ” – นายหน้าที่ช่วยหาบ้านให้กับฮานะพูดถึงการอยู่อาศัยในจังหวัดโทยะมะกับฮานะ

5.3 สรุปท้ายบท

ภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki ได้นำเสนอความหมายของเมืองและชนบท รวมถึงความสัมพันธ์ของเมืองและชนบท ที่สื่อได้แสดงออกมาจากทางฉาก บทพูด การดำเนินชีวิตและโลกทัศน์ของตัวละครในภาพยนตร์ ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยได้พบว่า เมือง หมายถึง พื้นที่ที่มีความเจริญทางวัตถุมาก เป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและความรู้ แต่ด้วยเหตุนี้ถึงทำให้มีประชากรหนาแน่น จึงต้องมีกฎระเบียบที่เคร่งครัดและผู้คนเคร่งเครียด การแข่งขันสูง จึงทำให้เมืองมีปัญหาทางด้านความสัมพันธ์ ผู้คนมีความสัมพันธ์กันแคผิวเผิน ส่วนชนบทนั้นหมายถึงพื้นที่ที่มีความเจริญทางวัตถุน้อย ห่างไกลจากเมือง ไม่ค่อยสะดวกสบายแต่อยู่ใกล้ชิดธรรมชาติ สังคมชนบทมีความสัมพันธ์กันแบบเครือญาติ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงให้ความรู้สึกอบอุ่น สบายใจเหมือนสถานที่พักผ่อน และเนื่องจากความต่างกันของเมืองและชนบท ทำให้เกิดความสัมพันธ์กันระหว่างเมืองและชนบท โดยเมืองจะเป็นที่พึ่งพาทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางความเจริญ เป็นพื้นที่เศรษฐกิจ ส่วนชนบทจะเป็นที่พึ่งพาทางด้านของจิตใจ เพราะอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

ทางสังคมที่ไม่เคร่งครัด ผู้คนเป็นมิตร คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การแข่งขันต่ำจึงไม่เครียดเหมือนกับการทำงานในเมือง

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ ภาพแทนการย้ายถิ่นกรณีศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki ” โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาการสร้างภาพแทนการย้ายถิ่น 2. เพื่อศึกษาความหมายและความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสารออนไลน์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และดูภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki จากนั้น ได้นำข้อมูลที่ได้นำมารวบรวมและวิเคราะห์โดยใช้แนวความคิดเรื่องภาพตัวแทนเป็นกรอบความคิด โดยสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ภาพแทนการย้ายถิ่นกรณีศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki ผลการศึกษาของบทที่ 4-5 สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki ได้นำเสนอภาพแทนการย้ายถิ่น โดยใช้ตัวละครฮานะและโอกามิ มาเป็นสัญลักษณ์ ในการสื่อสารให้เห็นถึงภาพแทนของการย้ายถิ่น และการใส่ความหมายของเมืองและชนบทที่สอดแทรกอยู่ในภาพยนตร์ ที่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเยอะในญี่ปุ่น ทั้งการย้ายถิ่นฐานจากชนบทไปเมืองและการย้ายจากเมืองไปชนบท ซึ่งการย้ายถิ่นฐานจากชนบทไปเมืองเป็น ซึ่งผู้ย้ายถิ่นจากชนบทไปเมืองส่วนใหญ่ต้องการเข้ามาหางานทำ และมักประกอบอาชีพที่ต้องใช้แรงงานที่ทำงานหนัก หรือมาเป็นชนชั้นล่างในเมือง ส่วนการย้ายถิ่นจากเมืองไปยังชนบท เป็นการย้ายถิ่นจากพื้นที่ที่เจริญกว่าไปยังพื้นที่ที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจน้อยกว่า แต่ชนบทก็เป็นพื้นที่ที่มีความเจริญทางด้านความสัมพันธ์มากกว่าเมือง ผู้ย้ายถิ่นจากเมืองไปชนบท จึงมีภาพแทนของผู้ที่ต้องการความสงบ ใช้ชีวิตเรียบง่ายอยู่กับธรรมชาติ และจากการย้ายถิ่นทำให้ผู้ย้ายถิ่นต้องปรับตัว เนื่องด้วยแต่ละพื้นที่ก็มีความแตกต่างกัน ผู้ย้ายถิ่นจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ซึ่งมีทั้งผู้ที่ปรับตัวได้และผู้ที่ปรับตัวไม่ได้ โดยปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ปรับตัวได้ง่ายขึ้นคือการเข้าสังคมซึ่งถือเป็นทุนทางสังคมอย่างหนึ่งที่จะทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับคนพื้นที่ได้ง่ายขึ้น และภาพยนตร์เรื่องนี้ยังได้นำเสนอความหมายของเมืองและชนบทที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ได้ว่า เมือง หมายถึง พื้นที่ที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี มีประชากรหนาแน่น มีระเบียบที่เคร่งครัด ดังนั้น จึงทำให้เป็นพื้นที่ที่เข้มแข็ง การแข่งขันสูง ทำให้เกิดความเครียดและเบื่อหน่าย และยังเป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับคนที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้อีกด้วย ส่วนชนบท เป็นพื้นที่ที่สงบ เรียบง่าย ห่างไกลจากเมืองแต่ใกล้ชิดธรรมชาติ ผู้คนอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างอบอุ่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและเป็นอิสระ เหมือนสถานที่พักผ่อน จากความต่างกันนี้ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนกัน เกิดเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเมืองและชนบท โดยเมืองจะเป็นที่พึ่งพาอาศัยทางด้านของเศรษฐกิจ ส่วนชนบทจะเป็นที่พึ่งพาอาศัยทางด้านจิตใจ จึงเกิดการเคลื่อนย้ายแลกเปลี่ยนแรงงานกัน ตามความต้องการของผู้อยู่อาศัย หากผู้อยู่อาศัยต้องการงานที่มีรายได้มากขึ้น หาโอกาสในการทำงานก็จะเลือกไปอาศัยอยู่ในเมืองแต่หากผู้อยู่อาศัยต้องการความสงบ ความสบายใจ การอยู่อาศัยกันอย่างอบอุ่นแบบครอบครัวก็จะเลือกมาอาศัยในชนบท

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยและวิเคราะห์เรื่อง ภาพแทนการย้ายถิ่นกรณีศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki นั้น สามารถเห็นถึงประเด็นที่น่าอภิปรายดังต่อไปนี้

สื่อภาพยนตร์เรื่องนี้ได้ปรากฏการย้ายถิ่น ซึ่งทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างเมืองและชนบทใน จากภาพยนตร์ จะสามารถเห็นความเหลื่อมล้ำของเมืองและชนบทได้อย่างชัดเจน เช่น การคมนาคม การแต่งตัวของตัวละครในเมืองกับชนบท และช่วงอายุของคนในเมืองและชนบทที่ต่างกัน แสดงให้เห็นถึงบริบทของพื้นที่ว่าพื้นที่ในเมืองส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ของวัยทำงาน เพื่อหาความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน การแสวงหารายได้ฐานะหน้าตาทางสังคม ส่วนพื้นที่ชนบทจะเป็นพื้นที่ของวัยผู้สูงอายุและเด็ก ๆ ที่ไม่ต้องการดิ้นรน และต้องการใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ซึ่งในความเป็นจริงประเทศญี่ปุ่นก็เป็นประเทศที่มีความเหลื่อมล้ำสูง แต่ไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน เนื่องจากที่ผ่านมามีญี่ปุ่นมีภาพลักษณ์เป็นสังคมที่มีชนชั้นกลางมากและดูเหมือนไม่ค่อยมีความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ประเทศญี่ปุ่นจะมีภาพแทนเป็นคนชั้นกลาง ทุกคนสามารถเข้าถึงทรัพยากรได้เท่า ๆ กัน แต่แท้จริงแล้วประเทศญี่ปุ่นมีกลุ่มคนที่ได้ชื่อว่า “คนจนที่สังคมมองไม่เห็น” อยู่ด้วย คนจนของญี่ปุ่นคือผู้ที่มีรายได้ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของค่ากลางตามที่รัฐบาลสำรวจโดยแบ่งตามมาตรฐานของคนกลุ่มนั้นจะถือว่าเป็นคนจน ซึ่งคนไร้บ้านที่สังคมสังเกตเห็นได้ด้วยตาโดยตรงดูเหมือนลดลง แต่หารู้ไม่ว่าคนจนหลายคนที่มีสภาพเป็นคนไร้บ้านและแน่นอนว่าจน เพียงแต่ว่างกลางคืนก็จะเข้าไปเช่าอินเทอร์เน็ตคาเฟ่นอนบ้าง ค้างบ้านเพื่อนบ้าง สลับกันไป เขาก็ตื่นออกไปรับจ้างรายวัน มีรายได้วันละ 7,000-10,000 เยน แต่ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง คนพวกนี้ไม่ใช่ว่าแต่งตัวสกปรก ดูเหมือนคนธรรมดาสะอาดสะอาดอัน ดั่งนั้นคนจนญี่ปุ่นนั้นไม่ได้วัดกันที่หน้าตาหรือการแต่งตัว วัดกันด้วยกำลังทรัพย์ (โฆซึต ทิพย์เทียมพงษ์, 2561)

6.3 ข้อเสนอแนะผลของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอภาพแทนการย้ายถิ่นกรณีศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki เป็นการศึกษาที่ไม่ได้เจาะลึกมากนัก เพราะเป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเท่านั้น ไม่ได้ศึกษาถึงผู้รับสารด้วย จึงควรมีการสัมภาษณ์กลุ่มผู้รับสารที่ดูภาพยนตร์เรื่องนี้ เพื่อจะได้ทราบถึงกระบวนการถอดรหัส การตีความสิ่งที่ได้รับจากการดูภาพยนตร์เรื่องนี้

และหากมีการศึกษาเกี่ยวกับภาพแทนการย้ายถิ่น และความหมายของเมืองและชนบทขึ้น ควรมีการศึกษาจากภาพยนตร์ หรือหนังสืออื่น ๆ ประกอบด้วยถือเป็นแนวทางที่ดี

บรรณานุกรม

1. สื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือ

สุระเดช โชติอุดมพันธ์. (2559). **อ่านเมือง เรื่องคนกรุง :วรรณกรรม วิถีความสัมพันธ์ และภาพแทนของพื้นที่**
กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **วิถีเมืองและชนบทกับการอยู่เย็น
เป็นสุข**. กรุงเทพมหานคร

วิทยานิพนธ์

ฉัตรวี คุหาวิชานันท์. (2552). **ค่านิยมในละครญี่ปุ่นสมัยใหม่ที่น่าเสนอผ่านทางโทรทัศน์**. วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน, คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

ธีรวัจน์ อุดมสินเจริญกิจ. (2552). **ภาพตัวแทนความเป็นญี่ปุ่นในภาพยนตร์การ์ตูนโตราเอมอน ตอนพิเศษ**.

วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์สารสนเทศ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ภัทรศศิ์ ช่างเจิม. (2559). **ภาพตัวแทนผู้หญิงในการ์ตูน Disney princess**.

วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทความในวารสาร

พันธกานต์ ทานนท์. (2561). **พัฒนาการของภาพผู้หญิงชนบทลัดถิ่นในเพลงลูกทุ่ง**. วารสารนิเทศศาสตร์
ธุรกิจบัณฑิต, 12(2), 151-174.

อ้อทิพย์ ราชภูร์นิยาม. (2560). **การย้ายถิ่นบนเส้นทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย**. วารสารเศรษฐศาสตร์และ
นโยบายสาธารณะ, 8(15), 67-83.

2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ภาษาไทย

โฆษิต ทิพย์เทียมพงษ์. (2561). ความเหลื่อมล้ำกับความยากจนในสังคมญี่ปุ่นปัจจุบัน ตอนจบ. สืบค้นจาก

<https://mgronline.com/japan/detail/9610000125467>

เปรมใจ วังศิริไพศาล. (ม.ป.ป.). แรงงานย้ายถิ่นในญี่ปุ่น : ชนชั้นที่แตกต่าง.

สืบค้นจาก file:///C:/Users/Administrator/Downloads/Documents/ บทความ_แรงงานย้ายถิ่น
ในญี่ปุ่น%20ชนชั้นที่แตกต่าง_เปรมใจ.pdf

พัศณีย์ ศิริเมือง. (ม.ป.ป.). ลักษณะของสังคมเมืองและสังคมชนบท.

สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/patsaneesirimueangm41/sangkham>

พิมวดี แก้วณรงค์. (2558). แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับความเป็นเมือง.

สืบค้นจาก <http://pimpimwadee.blogspot.com/2015/01/urbanization.html>

วสวัตต์ สุติญญาภรณ์. (2558). จากชนบทสู่เมือง: ปัจจัย ผลกระทบ จากการย้ายถิ่น.

สืบค้นจาก https://re.kbu.ac.th/pdf_read.php?type=full&p_id=10CAE0D8-2692-49EF-9667-EF8DEEABCDD5

สุทิน สายสงวน. (2552). การย้ายถิ่นของแรงงานข้ามชาติ : แรงงานไทยในญี่ปุ่นกับแรงงานญี่ปุ่น.

สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/japanese/article/view/51872>

สุดปรารณา ดวงแก้ว. (2558). การย้ายถิ่นเพื่อเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนญี่ปุ่น: กรณีศึกษาคนญี่ปุ่นวัยเกษียณ

ในจังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย.

สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jsn/article/view/42429>

สุดปรารณา ดวงแก้ว. (ม.ป.ป.). การปรับตัวทาสังคมและวัฒนธรรมของคนญี่ปุ่นหลังวัยเกษียณที่พำนัก

ระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย. สืบค้นจาก

file:///C:/Users/Administrator/Downloads/51663-
%23%23default.genres.article%23%23-119700-1-10-20160314.pdf

สุรเดช โชติอุดมพันธ์. (2548). วาทกรรม ภาพแทน และ อัตลักษณ์.

สืบค้นจาก file:///C:/Users/Administrator/Downloads/Documents/discourse.pdf

อุษามาศ เสียมภักดี. (2555). การย้ายถิ่นระหว่างประเทศ พัฒนาการและแนวคิด.

สืบค้นจาก <https://www.stou.ac.th/Schoolnew/polsci/UploadedFile/82227-3.pdf>

Zoria Petkoska. (2562). 6 เหตุผลน่าทึ่งของการทำงานในบ้านนอกของญี่ปุ่น. สืบค้นจาก

<https://jpninfo.com/thai/17212>

ภาษาต่างประเทศ

甲斐かおり. (2561). **地方移住の現状は、今どうなっているのだろ**

う？ 【移住2.0】 . Retrieved from

<https://news.yahoo.co.jp/byline/kaikaori/20180418-00084136/>

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวธนิศา บุญจ้อย
วัน เดือน ปี เกิด	21 กันยายน 2540
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	126/247 หมู่ 12 หมู่บ้านเสริมศิริ แขวงนวลจันทร์ เขตบึงกุ่ม จังหวัด กรุงเทพมหานคร 10230
ประวัติการศึกษา	
2559 - ปัจจุบัน	ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ คณะอักษรศาสตร์ สาขาเอเชียศึกษา ภาษาเลือกญี่ปุ่น
2553 - 2558	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีวิทยา 2 จังหวัดกรุงเทพมหานคร สายคณิต - อังกฤษ

แบบโอนลิขสิทธิ์ภาคนิพนธ์
สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า	นางสาวธนิตา บุญจ้อย
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาเลือกภาษาญี่ปุ่น
ภาคนิพนธ์	ภาพแทนการย้ายถิ่นกรณีศึกษาจากภาพยนตร์เรื่อง Wolf Children Ame and Yuki
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาตยา อยู่คง
ที่อยู่ติดต่อได้ภายหลังสำเร็จการศึกษา	126/247 หมู่ 12 หมู่บ้านเสริมศิริ แขวงนวลจันทร์ เขตบึงกุ่ม จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10230
หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้	0811162233

ลิขสิทธิ์ของภาคนิพนธ์อันเป็นผลจากการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิตข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุคุ้มครองสิทธิ์

ลงนามผู้โอน.....

(นางสาวธนิตา บุญจ้อย)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงนามผู้รับโอน.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....